

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap och till lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap ändras. Enligt förslaget ska lagen delas upp i två lagar, lagen om indelningen i välfärdsområden och lagen om indelningen i landskap. Lagen om indelningen i välfärdsområden ska inte längre innehålla bestämmelser om indelningen i landskap eller om ändring av landskapsindelningen till följd av ändringar i välfärdsområdenas indelning. Till lagen fogas bestämmelser om ekonomisk uppgörelse om uppdelning av ett välfärdsområde. I lagen föreslås dessutom vissa andra ändringar. I den nya lagen om indelningen i landskap föreslås bestämmelser om grunderna för indelningen i landskap och om förutsättningar för och inledning och beredning av ändringar i indelningen. Det föreslås inga ändringar av indelningen i välfärdsområden och landskap, av grunderna för indelningen eller av förutsättningarna för ändring av välfärdsområden. I lagen om välfärdsområden och i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen föreslås tekniska ändringar med anledning av förslaget.

I lagen om välfärdsområden föreslås dessutom preciseringar i bestämmelserna om stöd för fullmäktigegruppernas verksamhet och i bestämmelserna om arvoden och ersättningar till förtroendevalda.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. De bestämmelser i lagen om välfärdsområden som gäller stöd för fullmäktigegruppernas verksamhet och arvoden och ersättningar till förtroendevalda avses dock träda i kraft den 1 januari 2026.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
2.1 Indelningen i landskap och välfärdsområden	5
2.2 Stöd till fullmäktigegrupper och arvoden till förtroendevalda	8
2.3 Bedömning av nuläget	11
2.3.1 Indelningen i landskap och välfärdsområden	11
2.3.2 Stöd till fullmäktigegrupper och arvoden till förtroendevalda	13
3 Målsättning	13
4 Förslagen och deras konsekvenser	13
4.1 De viktigaste förslagen	13
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	14
4.2.1 Indelning i välfärdsområden och indelning i landskap.....	14
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	15
4.2.2.1 Indelning i välfärdsområden och indelning i landskap.....	15
4.2.2.2 Stöd till fullmäktigegrupper och arvoden till förtroendevalda	15
4.2.3 Ekonomiska konsekvenser.....	16
4.2.3.1 Stöd till fullmäktigegrupper och arvoden till förtroendevalda	16
4.2.3.2 Konsekvenser för välfärdsområdenas finansiering.....	16
5 Alternativa handlingsvägar.....	18
6 Remissvar	18
7 Specialmotivering.....	22
7.1 Lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap	22
7.2 Lagen om indelningen i landskap	25
7.3 Lagen om välfärdsområden	28
7.4 Lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen	29
8 Ikraftträdande	29
9 Förhållande till budgetpropositionen.....	29
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	29
LAGFÖRSLAG.....	33
Lag om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap	33
Lag om indelningen i landskap.....	36
Lag om ändring av lagen om välfärdsområden	39
Lag om ändring av 6 och 7 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen.....	40
BILAGA.....	42
PARALLELLTEXT	42
Lag om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap	42
Lag om ändring av lagen om välfärdsområden	49

Lag om ändring av 6 och 7 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen.....	51
--	----

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Välfärdsområdena som offentligrättsliga samfund grundades den 1 juli 2021 och organiseringsansvaret för social- och hälsovårdstjänsterna samt räddningsväsendet överfördes till välfärdsområdena i början av 2023. I samband med att välfärdsområdena inrättades stiftades också lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap (614/2021) som gäller ändring av välfärdsområden. Genom denna lag upphävdes den gällande lagen om landskapsindelning (1159/1997). Enligt lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap är Finland indelat i landskap och välfärdsområden. En ändring av välfärdsområden ändrar landskapsindelningen på ett sätt som motsvarar ändringen av välfärdsområdet eller välfärdsområdena. Landskapsindelningen är en basindelning som berör områdesindelningen. Många statliga myndigheters och rättsväsendets verksamhetsområden samt valkretsarna vid riksdagsvalet baserar sig på denna indelning på det sätt som särskilt bestäms om dem. Även verksamhetsområdena för landskapsförbunden samt planeringsuppgifter inom områdesanvändningen och den regionala utvecklingen grundar sig på landskapsindelningen. I 122 § i grundlagen föreskrivs det om den administrativa indelningen. När förvaltningen organiseras skall en indelning i sinsemellan förenliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. Bestämmelser om grunderna för kommunindelning utfärdas genom lag.

Ett välfärdsområde är ett offentligrättsligt samfund som har självstyre inom sitt område enligt vad som föreskrivs i lagen om välfärdsområden (611/2021). Lagen om välfärdsområden tillämpas på ordnandet av välfärdsområdenas förvaltning och ekonomi och på välfärdsområdenas verksamhet. Lagen innehåller bestämmelser om bland annat de förtroendevaldas ekonomiska förmåner, arvoden och ersättningar. Genom propositionen förtydligas bestämmelserna om indelningen i välfärdsområden och landskap samt stödet för beslutsfattandet för välfärdsområdets förtroendevalda samt bestämmelserna om sammanträdesarvoden. Genom propositionen genomförs regeringens beslut, enligt vilket effektiviteten i välfärdsområdenas beslutsfattande höjs genom att användningen av statlig finansiering till att betala stöd för fullmäktigegruppernas verksamhet och sammanträdesarvoden permanent begränsas med 5 miljoner euro.

1.2 Beredning

Utkastet till regeringsproposition var ute på remiss under tiden 16.6–28.8.2025.

Utlåtande begärdes av ministerierna, kommunerna, landskapsförbunden, välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen, högsta förvaltningsdomstolen, högsta domstolen, regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna, Polisstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd, Statens revisionsverk, Finlands Kommunförbund rf och Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab. Begäran publicerades i tjänsten utlåtande.fi, så att också andra aktörer hade möjlighet att yttra sig om utkastet till proposition.

Finansministeriet tog emot sammanlagt 50 utlåtanden.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://vm.fi/sv/projekt-och-lagberedning> under identifieringskod VM049:00/2025.

Propositionen behandlades i delegationen för kommunal ekonomi och kommunal förvaltning 3.9.2025 samt i välfärdsområdesdelegationen 15.8.2025.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Indelningen i landskap och välfärdsområden

I lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap finns bestämmelser om ändringar i indelningen i välfärdsområden och landskap. Genom bestämmelserna i 1 § förenas landskapets och välfärdsområdets områden, med undantag för landskapet Nyland, inom vilket det kan finnas flera än ett välfärdsområde. Bestämmelser om den gällande indelningen i välfärdsområden finns i 6 och 7 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021, nedan även införandelagen).

Bestämmelser om ändring av välfärdsområdenas indelning finns i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap genom att lagen innehåller bestämmelser om ändring av välfärdsområden. Dessutom föreskrivs att en ändring välfärdsområden ändrar landskapsindelningen på ett sätt som motsvarar ändringen av välfärdsområdet eller välfärdsområdena. I 2 kap. i lagen finns bestämmelser om ändring av indelningen i välfärdsområden och förutsättningar för ändring. Förutsättningarna för ändring hänför sig till välfärdsområdenas funktionella och ekonomiska förutsättningar att svara för att tjänster ordnas och produceras eller till tjänsterna eller levnadsförhållandena för invånarna i välfärdsområdena. Det finns inga bestämmelser om grunder för landskapsindelningen och separata förutsättningar för att ändra landskapsindelningen. I praktiken förenar den gällande regleringen indelningen i landskap och välfärdsområden.

Enligt 1 § i den genom införandelagen upphävida lagen om landskapsindelning indelades landet i landskap för utvecklandet av regionerna och för planeringen av områdenas disposition. I paragrafen föreskrevs också att ett landskap är ett område som består av kommuner vilka bildar en ändamålsenlig helhet i funktionellt och ekonomiskt hänseende samt med tanke på planeringen av området. Enligt specialmotiveringen skulle landskapet utifrån från detta bilda ett så enhetligt område som möjligt vars befolkning har en gemensam kultur- och intressemiljö. De centrala kriterierna som användes för att fastställa ett landskaps område var kontakt- och serviceförbindelser, pendlingstrafik, kommunernas samarbete, tillhörighet till omfattande samkommuner, kontakter till näringslivet, föreningsverksamhetsområden samt kulturella och historiska traditioner (RP 167/1997). Enligt 1 § 2 mom. i lagen om landskapsindelning beslutade statsrådet om landskapens antal, områden och namn efter att ha hört de berörda förbunden på landskapsnivå och kommunerna. Innan ärendet föredras i statsrådet skulle utlåtande begäras hos det ministerium som svarar för planeringen av områdenas disposition. Enligt 1 § 3 mom. ska verksamhetsområdena för statens regionförvaltningsmyndigheter, om inte något annat följer av särskilda skäl, grunda sig på landskapsindelningen så att verksamhetsområdet utgörs av ett eller flera landskap. Statsrådet utfärdar vid behov närmare bestämmelser om förenhetligande av verksamhetsområdena för statens regionförvaltningsmyndigheter.

I 3 § i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap föreskrivs om hur landskapsindelningen påverkar den statliga förvaltningen. Om inte något annat följer av särskilda skäl, ska de statliga myndigheternas verksamhetsområden grunda sig på landskapsindelningen så att ett verksamhetsområde utgörs av ett eller flera landskap eller, om verksamhetsområdet är mindre än ett landskap, så att verksamhetsområdet helt och hållet ligger inom ett och samma landskap. Landskapsindelningen utgör en central grund för områdesindelningen inom statsförvaltningen. Enligt 122 § i grundlagen (731/1999) ska när

förvaltningen organiseras en indelning i sinsemellan förenliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. Denna grundlagsbestämmelse genomförs i praktiken genom landskapsindelningen och dess betydelse vid bildandet av de statliga myndigheternas verksamhetsområden.

Statliga myndigheter som avses ovan är polisinrättningarna, regionförvaltningsverken samt närings-, trafik- och miljöcentralerna. Andra aktörer inom den offentliga förvaltningen eller offentligrättsliga aktörer vars verksamhet har organiserats geografiskt på basis av landskapsindelningen är bland annat försvarsmaktens regionalbyråer, landskapens skogsråd vid Skogscentralen samt Folkpensionsanstaltens enheter för kundservice. Domkretsarna för tingsrätterna och hovrätterna ska följa landskapsindelningen med undantag av Pyttis kommun. Förvaltningsdomstolarnas domkretsar grundar sig på landskapsindelningen.

Bestämmelser om polisinrättningarnas verksamhetsområden finns i statsrådets förordning om försvarsmaktens regionalbyråer (365/2022). I Nyland är området mindre än landskapet och där föreskrivs om områdena i form av en kommunförteckning och i övriga delar av Finland definieras områdena som landskap. En ändring av landskapsindelningen påverkar de områdesindelningar som fastställts genom landskapen direkt utan separata beslut.

Bestämmelser om regionförvaltningsverkens verksamhetsområden utfärdas genom förordning av statsrådet (906/2009). Bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhetsområden utfärdas genom statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna (910/2009). Verksamhetsområdena definieras genom landskapen och ändringar i landskapsindelningen påverkar direkt områdesindelningen utan separata beslut. I samband med reformen av statens regionförvaltning som träder i kraft i början av 2026 inrättas det riksomfattande Tillstånds- och tillsynsverket. Dessutom inrättas tio regionala livskraftscentraler vars verksamhetsområden bestäms utifrån landskapsindelningen.

Bestämmelser om förvaltningsdomstolarnas domkretsar utfärdas genom statsrådets förordning om förvaltningsdomstolarnas placeringsorter och domkretsar (865/2016). Förvaltningsdomstolarnas domkretsar bestäms enligt landskapens områdesindelning så att en domkrets kan inbegripa ett eller flera landskap. Den rättsliga behandlingen av vissa ärendegrupper har dock koncentrerats till endast en eller några förvaltningsdomstolar. Eftersom domkretsarna bestäms enligt landskapen har ändringar i landskapsindelningen en direkt inverkan på domkretsarna.

Bestämmelser om tingsrätternas domkretsar utfärdas genom statsrådets förordning om tingsrätternas domkretsar (1021/2017). I landskapet Nyland fastställs tingsrätten i området i form av en kommunförteckning och i det övriga landet som landskap. I största delen av landet har ändringar i landskapsindelningen en direkt inverkan på områdesindelningen utan separata beslut. Hovrätternas domkretsar utgörs av flera tingsrätters domkretsar (statsrådets förordning om hovrätternas placeringsorter och domkretsar 864/2016).

I 5 § i vallagen (714/1998) föreskrivs om valkretsar vid riksdagsval. För riksdagsval indelas landet utgående från landskapsindelningen i valkretsar enligt bestämmelsen. I praktiken bygger även valkretsarna vid riksdagsval på landskapsindelningen.

Landskapsindelningen påverkar landskapsförbundens och kommunernas uppgifter, eftersom landskapsindelningen fungerar som indelning av landskapsförbundens verksamhetsområden, inom vilka landskapsförbunden sköter regionplaneringen och regionutvecklingen.

I lagen om områdesanvändning (132/1999) föreskrivs att förbunden på landskapsnivå ska sköta planeringen på landskapsnivå samt havsplaneringen. Enligt 25 § i nämnda lag omfattar planeringen på landskapsnivå en landskapsöversikt, en landskapsplan som styr annan områdesplanering och ett regionalt utvecklingsprogram. Bestämmelser om regionala utvecklingsprogram utfärdas särskilt. Vid planeringen på landskapsnivå beaktas de riksomfattande målen som samordnas med landskapets mål och de lokala målen för områdesanvändningen. I landskapsöversikten anges den utveckling som eftersträvas i landskapet. I landskapsplanen anges principerna för områdesanvändningen och samhällsstrukturen och anges områden som är nödvändiga med tanke på landskapets utveckling. Områdesreserveringar anges endast i den mån och med den noggrannhet som behövs med tanke på de riksomfattande målen eller landskapets mål för områdesanvändningen eller för att samordna områdesanvändningen i flera kommuner än en. Enligt 26 § i lagen hör uppgiften att utarbeta landskapsplanen och sköta annan planering på landskapsnivå till en samkommun (förbund på landskapsnivå), där regionens kommuner skall vara medlemmar. Om landskapsindelningen bestäms särskilt. Sommaren 2025 har ett utkast till regeringens proposition med förslag till ny lag om områdesanvändning varit på remiss

I lagen om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (756/2021) finns bestämmelser om genomförandet och samordningen av den nationella regionalpolitiken och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik. I lagen avses med region landskapens områden enligt lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap (614/2021) med undantag av landskapet Åland. I lagen föreskrivs om regionutvecklingen och målen för utvecklingen. Enligt 7 § i lagen ska varje landskap som avses i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap ska ha ett landskapsförbund. Kommunerna i regionen ska vara medlemmar i landskapsförbundet för sin region. Landskapsförbundet är en sådan samkommun som avses i 55 § i kommunallagen (410/2015). Med avvikelse från 1 mom. i den paragrafen behöver ordet samkommun inte nämnas i landskapsförbundets namn. Ledamöterna i det högsta beslutande organet för ett landskapsförbund ska vara fullmäktigeledamöter i medlemskommunerna. Röstandelarna för de grupperingar som är representerade ska vid valet till organet svara mot den andel röster som de olika grupper som är representerade i medlemskommunernas fullmäktige fått inom landskapets område vid kommunalvalen med iakttagande av proportionalitetsprincipen enligt vallagen (714/1998). Varje medlemskommun ska ha minst en representant i organet i fråga. Bestämmelser om sammansättningen i fråga om övriga organ i ett landskapsförbund finns i 58 § 3 mom. i kommunallagen.

Välfärdsområdena grundades utifrån landskapsindelningen. I 7 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen föreskrivs om välfärdsområdenas namn och geografiska omfattning så att ett välfärdsområde består av kommunerna i landskapet i fråga. I paragrafen föreskrivs dessutom att landskapet Nyland omfattar de fyra välfärdsområdena i Nyland.

Landskapsindelningen har fungerat som grund för statens områdesindelning, med vilken andra områdesindelningar har förenats sedan den senare hälften av 1990-talet. Den har varit en relativt permanent områdesindelning, eftersom kriterierna för att ändra den i den tidigare lagen om landskapsindelning (1159/1997) förändrades långsamt och inte hade någon direkt koppling till någon organisations egenskaper eller verksamhetsförutsättningar. De centrala kriterierna som användes för att fastställa ett landskaps område var kontakt- och serviceförbindelser, pendlingstrafik, kommunernas samarbete, tillhörighet till omfattande samkommuner, kontakter till näringslivet, föreningsverksamhetsområden samt kulturella och historiska traditioner. Dessa faktorer ansågs utgöra en helhet som var ändamålsenlig ur ett funktionellt och ekonomiskt perspektiv samt med tanke på områdesplaneringen.

Landskapsindelningen har ändrats ganska sällan och indelningen har utgjort en etablerad grund för de statliga ämbetsverkens områdesindelningar och andra områdesindelningar. Den största enskilda ändringen i landskapsindelningen var när landskapet Östra Nyland sammanslogs med landskapet Nyland den 1 januari 2011. I övrigt har ändringar handlat om att enskilda kommuner överförts från ett landskap till ett annat. Flera förflyttningar av enskilda kommuner från ett landskap till ett annat trädde i kraft den 1 januari 2021, då Heinävesi, Jorois, Itis, Kuhmois och Storkyro överfördes från ett landskap till ett annat. Dessutom har landskapsgränserna ändrats genom kommunsammanslagningar. Den gällande lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap har inte tillämpats en enda gång för att ändra områdesindelningen.

Landskapsindelningen har också betydelse för statistiska klassificeringar. Landskapsklassificeringen är en klassificering som utarbetats för nationella behov. I Finland har regionindelningarna och stödområdena utöver andra kriterier delvis grundat sig på landskapsindelningen. NUTS är en regionindelning som utarbetats av Europeiska statistikbyrån Eurostat. Den definieras i Europaparlamentets och rådets förordning 1059/2003. Enligt förordningen justeras klassificeringen högst en gång vart tredje år. Den senaste förordningen från 2022 (kommissionens förordning 2023/674) tillämpas på statistik som skickas till Eurostat från och med den 1 januari 2024. Finlands områden kan enligt Europeiska unionens regionindelningssystem delas in i tre NUTS-nivåer, precis som alla andra EU-länders områden. Vid fastställandet av NUTS-områdena ska man enligt förordningen främja administrativa områden och områden som annars definierats geografiskt. I statsrådets förordning om stödområden enligt lagen om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik åren 2022–2027 fastställs stödområdena I och II i Finland. Förordningen (467/2022) trädde i kraft den 22 juni 2022.

2.2 Stöd till fullmäktigegrupper och arvoden till förtroendevalda

I 27 § i lagen om välfärdsområden föreskrivs om fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet. Enligt 1 mom. kan ledamöterna för arbetet i välfärdsområdesfullmäktige bilda fullmäktigegrupper. En ledamot kan också ensam bilda en fullmäktigegrupp. Enligt paragrafens 2 mom. kan välfärdsområdet för att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för åtgärder genom vilka fullmäktigegrupperna främjar välfärdsområdets invånares möjligheter att delta och påverka. När stöd beviljas ska stödets användningsändamål specificeras. Stödbeloppet ska uppges i välfärdsområdets bokslut särskilt för varje fullmäktigegrupp.

I specialmotiveringen till paragrafen konstateras att paragrafen motsvarar kommunallagens bestämmelser om fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet. Även i välfärdsområdesfullmäktige är det med tanke på beredningen av ärenden och beslutsfattandet motiverat att ledamöterna organiserar sig i fullmäktigegrupper. En fullmäktigegrupp är inte välfärdsområdets organ och kan således inte ges egna befogenheter eller uppgifter genom förvaltningsstadgan eller lag. Gruppens verksamhet och arbete är inte heller ett förvaltningsförfarande som omfattas av bestämmelserna om jäv. Närmare bestämmelser om fullmäktigegrupperna anges i förvaltningsstadgan (RP 241/2020 rd).

Enligt 95 § i lagen om välfärdsområden ska förvaltningsstadgan innehålla behövliga bestämmelser om de fullmäktigegrupper som bildats för arbetet i välfärdsområdesfullmäktige. Lagen innehåller inga bestämmelser om fullmäktigegruppens interna arbete och beslutsfattande. En fullmäktigegrupp verkar i praktiken enligt de interna förfaranderegler som den har godkänt.

År 2006 infördes bestämmelser om stöd till fullmäktigegrupper i kommunallagen. I den regeringsproposition som ledde till regleringen (RP 8/2006) konstaterades att

fullmäktigegruppernas verksamhet är viktig i kommunerna. Dessutom konstaterades att kommunalt partistöd enligt rättspraxis är förbjudet. Kommunerna kan dock ha ställt till exempel lokaler och teleförbindelser till fullmäktigegruppernas förfogande. Utifrån rättspraxis konstaterades det dock vara oklart på vilka andra sätt kommunen får stöda fullmäktigegruppernas verksamhet. Enligt specialmotiveringen till paragrafen får kommunen stödja fullmäktigegruppernas verksamhet. Det går att stödja såväl ordnande och utveckling av verksamhet inom fullmäktigegrupperna som verksamhet riktad till kommuninvånarna. Kommunen kan stödja den interna verksamheten till exempel genom att ställa sina lokaler, sekreterarhjälp, teleförbindelser och apparater till gruppernas förfogande och genom att bistå vid utbildning av förtroendevalda eller ordnande av sammankomster. Kommunen kan bidra till liknande verksamhet om en fullmäktigegrupp vill ordna den själv. Stöd kan beviljas till exempel för att hyra en plats för ett möte. Med åtgärder som främjar kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka avses till exempel diskussionsmöten och informationsverksamhet. Stöd kan inte beviljas för enskilda förtroendevaldas valmöten, men det går att bevilja bidrag för diskussionsmöten som en grupp ordnar före ett val.

Stöd kan inte beviljas i form av en årlig klumpsumma, utan det kan beviljas bara för att täcka särskilt specificerade kostnader. En fullmäktigegrupp kan således inte själv bestämma hur den använder det stöd som den får, utan det är kommunen som har beslutanderätten. Det är alltså inte fråga om ett kommunalt partistöd. Stöd kan beviljas såväl partiernas fullmäktigegrupper som fullmäktigegrupper bildade av personer som står utanför partierna. Eftersom en person också ensam kan bilda en fullmäktigegrupp, kan stöd även beviljas till en fullmäktigegrupp bestående av en enda fullmäktigeledamot. I enlighet med jämlikhetsprincipen ska kommunen bevilja alla fullmäktigegrupper stöd på lika grunder. Beviljandet av stöd förutsätter inte nödvändigtvis att stödet delas ut enligt antalet fullmäktigeledamöter eller att alla grupper ska få stöd till samma belopp. När stöd beviljas kan man beakta gruppens verksamhet och sammankomsternas art. Den gällande regleringen kompletterades 2014 så att beloppet av de medel som använts för stöd till fullmäktigegrupperna skulle uppges enligt fullmäktigegrupp i kommunens bokslut (RP 268/2014 rd).

I juridisk litteratur om kommunerna har behandlats 19 § i kommunallagen (410/2015) som motsvarar 27 § i lagen om välfärdsområden (Harjula-Prättälä, Kuntalaki – taustaa ja tulkinnat). Enligt den juridiska litteraturen har möjligheterna att stödja fullmäktigegruppernas verksamhet varit begränsade, framför allt på grund av det strikta förhållningssättet inom rättspraxisen. Stödet hade länge ansetts vara ett stöd för partiverksamhet som inte hör till kommunens verksamhetsområde. I rättspraxis har det till exempel ansetts att kommunerna inte har kunnat stödja fullmäktigegruppernas verksamhet genom att bevilja anslag för att anställa en sekreterare (HFD 1975 II 16) eller för fullmäktigegruppernas sammanträdesarvoden eller utbildning (HFD 1980 I 310). Enligt den juridiska litteraturen hade det ansetts höra till kommunens verksamhetsområde att ställa lokaler och datateknik till fullmäktigegruppernas förfogande. Enligt den juridiska litteraturen strävar man genom en uttrycklig bestämmelse, som fanns redan i kommunallagen från 1995, efter att förtydliga spelreglerna för stödet. Enligt bestämmelsen kan kommunen stödja verksamheten inom fullmäktigegrupperna samt de åtgärder genom vilka fullmäktigegrupperna främjar kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka. Stöd kan ges både för att ordna och utveckla fullmäktigegruppens interna verksamhet och för sådan verksamhet som riktar sig till kommuninvånarna. Även ekonomiskt stöd till fullmäktigegrupperna ska beviljas för att täcka separat specificerade kostnader. Det här kan innebära att stöd inte kan beviljas som ett årligt totalbelopp. Eftersom stödets syfte ska specificeras kan fullmäktigegruppen inte själv besluta hur den använder stödet, utan kommunen har beslutanderätt. Det väsentliga i regleringssättet är att stöd som beviljas på detta sätt inte är ett kommunalt partistöd, vilket rättspraxisen har förhållit sig negativt till. Eftersom det är fråga

om ett specificerat användningsändamål ingår det i systemet också att användningen av stödet ska övervakas, det vill säga redovisningsskyldighet (Harjulä-Prättälä, s. 260–261).

Enligt statsrådets förordning om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut (729/2021) ska noterna till bokslutet innehålla de stöd för att främja fullmäktigegruppernas verksamhetsbetingelser, specificerade per fullmäktigegrupp. Utifrån välfärdsområdenas bokslutsuppgifter var stödbeloppet 4,8 miljoner euro 2024 och 5,7 miljoner euro 2023. Uppgifterna rapporteras i noterna till välfärdsområdets bokslut.

Enligt en utredning som Sitra publicerade 2025 varierade dessa kostnader betydligt mellan välfärdsområdena och låg mellan 1 och 35 procent av den så kallade demokratibudgeten. Enligt undersökningen utgjordes i merparten av välfärdsområdena den största delen av demokratibudgeten av sammanträdesarvoden till förtroendevalda. Då alla områden beaktades utgjorde sammanträdesarvoden andel i genomsnitt 33 procent av alla ifrågavarande kostnader. Den så kallade gruppeningen och de förtroendevaldas årsarvoden utgjorde i genomsnitt ungefär en femtedel av kostnaderna i fråga. Enligt undersökningen övervägde man i en intervju som genomfördes i många undersökningar om gruppeningen har en faktisk inverkan på främjandet av regiondemokratin. Dessutom konstaterades att användningen av gruppeningen knappt alls övervakas och att partierna utnyttjar den för mycket olika ändamål. Enligt undersökningen utgör kostnaderna för demokratin endast en liten del av välfärdsområdenas totala kostnader. (Vad kostar demokratin i välfärdsområdena?, Sitras utredningar 245).

Regleringen av fullmäktigegrupper och stödet för deras verksamhet har ansetts vara nödvändig med tanke på den politiska ledningen av välfärdsområdena samt för att möjliggöra stöd för de förtroendevaldas beslutsfattande och för att göra stödet transparent. Regleringen behöver dock förtydligas i fråga om specificeringen av stödets användningsändamål samt rapporteringen. Det är ändamålsenligt att stödja de praktiska förutsättningarna för fullmäktigegruppernas verksamhet, men användningen av stödet ska överensstämma med välfärdsområdets beslut och vara mer transparent. Möjligheterna för välfärdsområdets invånare att delta och påverka främjas särskilt med stöd av annan reglering i lagen om välfärdsområden.

I 5 kap. i lagen om välfärdsområden föreskrivs om invånarnas rätt till inflytande. Kapitlet innehåller bestämmelser om rösträtt i välfärdsområdesval och rösträtt i folkomröstningar i välfärdsområden (28 §), möjligheter att delta och påverka (29 §), initiativrätt (30 §), folkomröstningar i välfärdsområden (31 §), välfärdsområdets påverkansorgan (32 §), nationalspråksnämnden och samiska språknämnden (33 §) samt kommunikation (34 §).

Enligt 29 § i lagen om välfärdsområden har välfärdsområdets invånare och de som använder välfärdsområdets tjänster rätt att delta i och påverka välfärdsområdets verksamhet. Välfärdsområdesfullmäktige ska sörja för mångsidiga och effektiva möjligheter och sätt att delta och påverka.

Enligt förteckningen med exempel i paragrafen kan deltagande och inflytande främjas i synnerhet genom att

- 1) diskussionsmöten och invånarråd ordnas,
- 2) åsikterna hos invånarna och personer som utnyttjar tjänster och regelbundet eller en längre tid bor eller vistas i välfärdsområdet reds ut innan beslut fattas,
- 3) företrädare för dem som använder tjänsterna väljs in i välfärdsområdets organ,

- 4) tjänsterna planeras och utvecklas tillsammans med dem som använder tjänsterna,
- 5) möjligheter att delta i planeringen av välfärdsområdets ekonomi ordnas,
- 6) invånare samt organisationer och andra sammanslutningar stöds när de tar egna initiativ till att planera och bereda ärenden.

Enligt 41 § i lagen om välfärdsområden ska det i välfärdsområdesstrategin tas hänsyn till invånarnas möjligheter att delta och påverka.

I 87 § i lagen om välfärdsområden föreskrivs om arvoden och ersättningar. Till en förtroendevald betalas 1) sammanträdesarvode, 2) ersättning för inkomstbortfall och för kostnader som på grund av förtroendeuppdraget föranleds av avlönande av vikarie, ordnande av barnvård eller något motsvarande och 3) ersättning för resekostnader samt dagtraktamente. Till en förtroendevald kan också betalas arvode för viss tid samt andra särskilda arvoden. Välfärdsområdet får med fullmakt av den förtroendevalda ta ut i 31 § 1 mom. 5 punkten i inkomstskattelagen (1999/2002) avsedda avgifter på sammanträdesarvoden för förtroendeuppdrag. Välfärdsområdet redovisar avgifterna till partiet eller partiföreningen. Beloppet av de uttagna avgifterna ska uppges i välfärdsområdets bokslut.

I specialmotiveringen (RP 241/2020 rd) konstateras att välfärdsområdesfullmäktige ska besluta om grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner. En förtroendevald har rätt till arvode för skötseln av sina uppgifter och ersättning för uppkomna kostnader. Ersättningarna behöver inte uppgå till fullt belopp. I fråga om arvoden konstateras att sammanträdesarvode ska betalas förtroendevalda för deltagande i välfärdsområdets organs sammanträden. En förtroendevald har rätt till sammanträdesarvode också då beslutsfattandet i organet sker vid ett elektroniskt sammanträde enligt 104 § eller genom ett elektroniskt beslutsförfarande enligt 105 §. Olika organs sammanträdesarvoden kan vara olika stora och man kan betala ett högre arvode till ordförande än till organets övriga ledamöter.

Enligt specialmotiveringen betalas ersättning för inkomstbortfall endast för verklig förlust av förvärvsinkomst till följd av ett förtroendeuppdrag. Ersättning för inkomstbortfall kan alltså inte betalas den som skött ett förtroendeuppdrag under sin semester eller lediga dag. Berättigade till ersättning för förlust av förvärvsinkomst är i regel alla förtroendevalda i välfärdsområdet oavsett om de är löntagare i den privata sektorn eller till exempel privatföretagare eller anställda inom den offentliga sektorn. Resekostnaderna ska basera sig på uppkomna kostnader.

Enligt specialmotiveringen föreskrivs det i 2 mom. om arvoden som välfärdsområdet kan betala enligt prövning. En förtroendevald kan betalas arvode för viss tid. Det kan till exempel vara fråga om års- eller månadsarvoden som betalas ett organs ordförande utöver de normala sammanträdesarvodena. En förtroendevald kan också betalas särskilda arvoden. Dessa är arvoden som betalas den förtroendevalda för en särskild uppgift såsom en förhandling eller annan tillställning där den förtroendevalda representerar välfärdsområdet.

Arvoden till förtroendevalda rapporteras inte separat i den rapportering som föreskrivs i 120 § i lagen om välfärdsområden. Utifrån bakgrundsuppgifterna i Sitras ovan nämnda utredning kan det uppskattas att arvoden och kostnadsersättningar till förtroendevalda uppgår till sammanlagt cirka 16 miljoner euro 2023.

2.3 Bedömning av nuläget

2.3.1 Indelningen i landskap och välfärdsområden

Indelningen i välfärdsområden och indelningen i landskap har olika betydelser och mål. Indelningen i välfärdsområden fastställer hur social- och hälsovårdens samt räddningsväsendets tjänster ordnas regionalt. Samtidigt påverkar indelningen också finansieringen av dessa, eftersom kriterierna för hur finansieringen allokeras fastställs enligt dessa områden och deras befolknings egenskaper. Befolkningsutvecklingen, organiseringssätten, förhållandena, resurserna och teknologin kan påverka hur den optimala indelningen i välfärdsområden ser ut och ge upphov till behov av ändringar i områdesindelningen i välfärdsområdena.

Landskapsindelningens betydelse och mål är betydligt mer allmänna än motsvarande mål för indelningen i välfärdsområden. Landskapsindelningen utgör inte en grund för endast vissa funktioner, utan den definierar basenheterna för områdesindelningen av mycket olika funktioner i samhället. Inte ens betydande förändringar i förutsättningarna för en enskild funktion innebär nödvändigtvis ett behov av att ändra landskapsindelningen, eftersom ändringar i den återspeglas i ett stort antal andra funktioner i samhället.

Eftersom det finns många funktioner och myndigheter som använder landskapsindelningen som basenhet i sin områdesindelning är det viktigt att landskapsindelningen är bestående. Landskapsindelningen är också en central faktor när man i praktiken genomför en indelning i sinsemellan förenliga områden enligt 122 § i grundlagen. I den gällande lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap saknas egna grunder för landskapsindelningen och för landskapsindelningen gäller i praktiken grunderna för indelningen i välfärdsområden.

Det är problematiskt att landskapsindelningen binds endast till kriterierna för områdesindelningen inom social- och hälsovården och räddningsväsendet, eftersom dessa grunder via landskapsindelningen också definierar områdena för statens regionförvaltning, planläggningen, regionutvecklingen, domstolsväsendet och valkretsarna vid riksdagsval. Grunderna för indelningen i välfärdsområden hänför sig inte direkt till ovan nämnda förvaltningsindelningar samt till uppgifter inom områdesanvändningen och regionutvecklingen och lämpar sig oftast inte för att definiera dem.

Problemet försvinner om förhållandet mellan indelningen i välfärdsområden och landskapsindelningen är likartat som för andra områdesindelningar. Då utgörs välfärdsområdena av antingen ett eller flera hela landskap och i Nyland finns det flera välfärdsområden inom ett och samma landskaps område. För att uppnå detta bör den nuvarande kopplingen mellan områdesindelningarna upplösas i lagstiftningen och grunderna för landskapsindelningen och ändring av den stiftas separat.

I den gällande lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap föreskrivs inte heller separat om beslutsfattande om eller anhängiggörande av ändringar i landskapsindelningen. I anslutning till bestämmelserna om ändring av välfärdsområden finns i lagen vissa bestämmelser om övergång av egendom och ekonomisk uppgörelse. I lagen föreskrivs inte separat om övergång av egendom i situationer som berör indelning av ett välfärdsområde.

Enligt gällande lag får ett beslut av statsrådet som gäller ändring av välfärdsområden, ändring av landskapsindelningen, avslag på en framställning om ändring av välfärdsområden eller avslag på en framställning om ändring av landskapsindelningen överklagas genom besvär av de välfärdsområden som berörs av ändringen och av medlemmar av sådana välfärdsområden. Enligt 3 § i lagen om välfärdsområden är medlemmar av ett välfärdsområde de vars

hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) finns inom det område som välfärdsområdet omfattar (invånare i välfärdsområdet), kommunerna inom det område som välfärdsområdet omfattar, sammanslutningar och stiftelser som har hemort i en kommun inom det område som välfärdsområdet omfattar, de som äger eller besitter fast egendom inom det område som välfärdsområdet omfattar. Det har varit motiverat att föreskriva om vem som har rätt att söka ändring på det sätt som beskrivs ovan i en situation där indelningen i välfärdsområden och landskap är kopplade till varandra så att man inte har kunnat besluta separat om dem.

2.3.2 Stöd till fullmäktigegrupper och arvoden till förtroendevalda

Det har observerats att objekten för stöd inom välfärdsområdenas fullmäktigegrupper varierar kraftigt i välfärdsområdena. Det har bedömts att 27 § i lagen behöver förtydligas i fråga om stödets användningsändamål och rapporteringen om stödet. Syftet med ändringen är att genom bestämmelser öka transparensen i användningen av stödet. Bestämmelserna om sammanträdesarvode i 87 § 1 mom. 1 punkten i lagen om välfärdsområden har i välfärdsområdena kunnat tillämpas även på andra möten än organets möten, och därför anses det nödvändigt att förtydliga bestämmelsen. För att fastställa nivån på arvoden måste det också bedömas att regleringen behöver utvecklas.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att förtydliga och differentiera bestämmelserna om välfärdsområdesindelningen och landskapsindelningen. Ett mål är också att eftersträva en sådan indelning i sinsemellan förenliga områden som avses i 122 § i grundlagen.

Målet är att frigöra de övriga områdesindelningarna från de ändringar i indelningen i välfärdsområden som baserar sig på grunderna för välfärdsområdets uppgifter och återställa landskapsindelningen och dess grunder så att den blir en gemensam grund för statens områdesindelning. På så sätt påverkar de funktionella kraven på välfärdsområdenas tjänster i fortsättningen inte andra myndigheters verksamhetsområden, till exempel polisinsattningsområdena. Landskapsindelningen är också den basindelning som används för att fastställa välfärdsområdenas områden.

Det föreslås att det föreskrivs om separata grunder för landskapsindelningen. Tack vare dessa grunder är landskapsindelningen enhetlig och beskriver områdets samhörighet och gemensamma egenskaper. Grunderna baserar sig inte på de funktionella förutsättningarna för social- och hälsovården eller räddningsväsendet.

Syftet med de övriga ändringar som föreslås i lagen om välfärdsområden är att effektivisera välfärdsområdenas beslutsfattande och uppnå kostnadsbesparingar.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Bestämmelserna i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap förtydligas så att det utfärdas separata bestämmelser om indelningen. Ett välfärdsområde kan till skillnad från nuläget bestå av flera hela landskap. Ett välfärdsområde kan endast av särskilda skäl avvika från landskapsindelningen.

I den föreslagna lagen om indelningen i välfärdsområden föreskrivs om indelningen i välfärdsområden. Grunderna i bestämmelsen motsvarar den gällande lagen. Det föreslås vissa preciseringar av lagen. Enligt propositionen ska ett beslut om ändring av välfärdsområden fattas minst ett år innan det träder i kraft. Bestämmelserna om övergång av egendom och skulder kompletteras. Dessutom ska det föreskrivas om ekonomisk uppgörelse om uppdelning av ett välfärdsområde om ett välfärdsområde delas upp mellan flera välfärdsområden.

I den nya lagen om indelning i landskap föreskrivs om grunderna för indelningen i landskap och beslutsfattandet om indelningen i landskap samt om beredningen av beslut. Landskapsindelningen fungerar som en basområdesindelning för regionutveckling, regionplanering och organisering av förvaltningen. Ett landskap är ett område vars kommuner bildar en ändamålsenlig helhet i funktionellt och ekonomiskt hänseende samt med tanke på planeringen av området. Landskapsindelningen kan ändras på initiativ av kommunerna, landskapsförbunden, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet eller miljöministeriet.

De statliga myndigheternas verksamhetsområden ska i enlighet med den gällande regleringen grunda sig på landskapsindelningen.

Genom propositionen ändras inte det grundläggande avgörandet av ändring av välfärdsområden, förutsättningarna för ändring eller ändringsförfarandet.

I båda de föreslagna lagarna finns separata bestämmelser om sökande av ändring. Regleringen förblir oförändrad i fråga om möjligheterna att överklaga. Efter att områdesindelningarna har separerats kan välfärdsområdet inte överklaga en ändring i landskapsindelningen, och det kan inte heller statliga myndigheter göra. I lagen om indelning i landskap föreskrivs om rätten att överklaga beslut som berör landskapsindelningen så att beslut får överklagas av landskapsförbundet, av kommuner och av kommunmedlemmar.

Hänvisningsbestämmelserna i 5 § 2 mom. i lagen om välfärdsområden samt i 6 § 2 mom. och 7 § 2 mom. i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen ändras så att de motsvarar lagarna i denna proposition. Lagens 27 § 2 mom. om stöd för välfärdsområdenas fullmäktigegrupper ändras så att välfärdsområdet för att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar kan lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för annan verksamhet i anslutning till beslutsfattandet i fullmäktigegrupperna. När stöd beviljas ska välfärdsområdet specificera stödets användningsändamål. Information om stödbeloppet och om vad stödet använts till ska uppges i välfärdsområdets bokslut särskilt för varje fullmäktigegrupp. Lagens 87 § preciseras i fråga om fastställandet av nivån på sammanträdesarvoden för organs sammanträden samt arvoden och ersättningar.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Indelning i välfärdsområden och indelning i landskap

Propositionen ändrar inte den gällande indelningen i välfärdsområden eller landskapsindelningen. Till följd av propositionen leder en ändring av välfärdsområden inte direkt med stöd av lagen till en ändring av landskapsindelningen, som är en indelning som iakttas för flera andra myndigheters verksamhetsområden. Slopandet av denna koppling stabiliserar således delvis verksamheten inom den övriga förvaltningen. Propositionen om indelning i välfärdsområden och indelning i landskap har inga direkta konsekvenser för de nuvarande myndigheternas verksamhet vad gäller förvaltning eller ekonomi. Regleringen har

således inga direkta konsekvenser för myndigheternas verksamhet, finansiering eller ekonomi. Konsekvenserna av en ändring av välfärdsområdena för välfärdsområdenas verksamhet uppstår när det föreslagna lagen tillämpas. Genom denna proposition ändras inte förutsättningarna för ändring av välfärdsområden, om vilka föreskrivs i 5 § i lagen. Ändringar i områdesindelningen kan leda till ändringar i förvaltningens verksamhet, finansieringen eller ekonomin.

Ändringar i områdesindelningen kan påverka tillämpningen av speciallagstiftningen om välfärdsområdenas verksamhet, ekonomi eller finansiering, vilket ska beaktas i beslutsfattandet och beredningen kring områdesindelningen. Konsekvenserna framträder när välfärdsområdena ändras med stöd av lag oberoende av denna proposition. Bedömningen av konsekvenserna av ändringarna hänför sig till beredningen av beslut om områdesindelning.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

4.2.2.1 Indelning i välfärdsområden och indelning i landskap

Propositionen om indelningen i välfärdsområden och indelningen i landskap har inga direkta konsekvenser för de statliga myndigheternas eller kommunernas och välfärdsområdenas verksamhet eller finansiering.

Till följd av propositionen har en ändring av välfärdsområden inte längre en direkt inverkan på andra myndigheters verksamhetsområden eller orsakar behov av ändringar av vallagens bestämmelser om valkretsar vid riksdagsval. En ändring av välfärdsområden grundar sig på kriterier som gäller välfärdsområdenas verksamhetsförutsättningar och som inte längre påverkar landskapsindelningen och därigenom statens områdesindelningar. Det kan antas att sloandet av kopplingen underlättar det administrativa arbete för myndigheterna som orsakas av den inverkan en ändring av välfärdsområden har på andra indelningar. Tack vare att regleringen förtydligas är det möjligt att ändra landskapsindelningen separat.

I en situation där ett välfärdsområde delas ska man enligt förslaget göra en ekonomisk uppgörelse, vilket orsakar extra arbete för välfärdsområdena. Å andra sidan ger en uppgörelse också ett kunskapsunderlag om de egendomsposter som övergår, vilket bedöms göra verkställandet av ändringen smidigare. När ett välfärdsområde delas upp mellan flera välfärdsområden är det nödvändigt att göra en uppgörelse för att trygga att tjänsterna fortsätter utan störningar. Enligt propositionen ska ett beslut om ändring av områdesindelningen fattas minst ett år innan ändringen träder i kraft, vilket ger mer tid att bereda ändringen i välfärdsområdena.

Landskapsindelningen har andra mål och grunder än indelningen i välfärdsområden och de kriterier som berör välfärdsområden ska inte längre tillämpas på den. Landskapsindelningen utgör grunden för bland annat områdesindelningen för polisinsatserna, livskraftscentralerna, domkretsarna och valkretsarna vid riksdagsval och det är inte ändamålsenligt att tillämpa grunderna för indelningen i välfärdsområden på dessa. Genom att ändra bestämmelserna om landskapsindelningen i enlighet med propositionen kan man uppnå ett mer ändamålsenligt rättsläge i fråga om förvaltningsindelningen.

Propositionen har inga direkta konsekvenser för kommunerna. Konsekvenser för kommunerna uppstår i praktiken genom eventuella ändringar i områdesindelningen som berör landskapsförbunden och deras verksamhetsområde. Även beslut om landskapsförbundens verksamhetsområden frigörs från grunderna för indelningen i välfärdsområden och återgår till kriterierna för landskapsindelningen.

4.2.2.2 Stöd till fullmäktigegrupper och arvoden till förtroendevalda

Den ändring som föreslås i 27 § i lagen om välfärdsområden bedöms förbättra transparensen i stödet till fullmäktigegrupper. Dessutom bedöms förslaget förtydliga regleringen och praxisen gällande invånarnas rätt att vara delaktiga. Välfärdsområdets finansiering riktas i regel till stöd för verksamhet inom fullmäktigegruppen. Fullmäktigegrupperna behöver sammanträda med tanke på den politiska beredningen. I fullmäktigegruppen kan välfärdsområdesfullmäktigeledamöterna få information om ärenden som behandlats och kommer att behandlas i välfärdsområdets organ. Invånarnas möjligheter att delta och påverka främjas med stöd av bestämmelserna om invånarnas rätt till inflytande i 5 kap. i lagen om välfärdsområden på det sätt som välfärdsområdet beslutar samt i enlighet med välfärdsstrategin. Det bedöms att beviljandet av stöd kommer att minska i välfärdsområdena till följd av de föreslagna ändringarna i användningsändamålet och rapporteringen.

Ändringarna i 87 § i lagen om välfärdsområden bedöms effektivisera välfärdsområdenas beslutsfattande och förtydliga situationer där de sammanträdesarvoden som avses i 1 mom. 1 punkten ska betalas.

4.2.3 Ekonomiska konsekvenser

4.2.3.1 Stöd till fullmäktigegrupper och arvoden till förtroendevalda

I lagen finns inga bestämmelser om storleken på arvoden och ersättningar till fullmäktigegrupper eller förtroendevalda. Enligt 4 § i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) beslutar välfärdsområdet om hur den statliga finansieringen ska fördelas för skötseln av välfärdsområdets uppgifter. Välfärdsområdets budget ska i enlighet med 115 § 3 mom. i lagen om välfärdsområden innehålla de anslag som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter. Det går inte att exakt bedöma de ekonomiska konsekvenserna av den föreslagna ändringen eftersom de uppstår i enlighet med varje välfärdsområdes beslut om organens struktur, antalet medlemmar i organen, antalet sammanträden och ersättningarnas storlek. Ändringen av bestämmelsen om sammanträdesarvoden uppskattas minska sammanträdesarvoden belopp. Även beloppet av fullmäktigegruppernas stöd uppskattas minska till följd av lagändringarna. Utifrån de uppgifter som finns att tillgå om välfärdsområdenas ekonomi kan bedömas att de föreslagna ändringarna i bestämmelserna kan ha en effekt på 25 procent. Bedömningen är osäker.

4.2.3.2 Konsekvenser för välfärdsområdenas finansiering

Enligt 9 § 1 mom. i lagen om välfärdsområdenas finansiering beaktas när nivån för den statliga finansieringen bestäms för finansåret på det sätt som avses i 5 § till fullo en ändring i omfattningen eller arten av de uppgifter för vilka välfärdsområdena har organiseringsansvaret, om ändringen följer av en lag eller förordning som gäller uppgiften i fråga, av sådana föreskrifter från en statlig myndighet som grundar sig på lag eller förordning eller av statsbudgeten. Den statliga finansieringen kan höjas eller sänkas utifrån ändringar i uppgifternas omfattning eller art.

De ändringar som föreslås i propositionen beaktas i finansieringen som en ändring i uppgifterna enligt 9 § i lagen om välfärdsområdenas finansiering i finansieringen på riksnivå på förhand från och med det år då lagen träder i kraft. Välfärdsområdenas finansiering minskas med 5 miljoner euro från och med 2026. Effekten av ändringar i uppgifterna ska i välfärdsområdenas kalkylerade finansiering beroende på innehållet i ändringen beaktas till exempel genom att allokera den till alla områdesspecifika faktorer för bestämning av finansieringen eller genom att

allokera den ökning eller minskning av finansieringen som ändringen medför till de mest lämpliga kalkylerade kriterierna enligt innehållet i ändringen. Hur allokeringen görs påverkar hur finansieringen fördelas per område efter ändringen.

Det föreslås att effekterna av den föreslagna ändringen på finansieringen beaktas på riksnivå genom att den kalkylerade finansieringen av social- och hälsovården och räddningsväsendet minskas med sammanlagt 5 miljoner euro och genom att minskningen riktas till social- och hälsovården och räddningsväsendet i förhållande till deras kalkylerade finansiering 2026. Den minskade finansieringen ska i fråga om såväl social- och hälsovården som räddningsväsendet i den kalkylerade finansieringen riktas till ett kriterium som beskriver invånarantalet, varvid effekten av åtgärden som berör välfärdsområdenas förvaltning fördelas jämnt mellan alla välfärdsområden.

I tabell 1 presenteras förändringen i den kalkylerade statliga finansieringen för social- och hälsovården och räddningsväsendet 2026 per välfärdsområde, då minskningen av finansieringen till följd av ändringen riktas till ett kriterium som beskriver invånarantalet.

Tabell 1 Den föreslagna ändringens inverkan på den kalkylerade statliga finansieringen av välfärdsområdena.

Välfärdsområde	Kalkylerad förändring i finansieringen, milj. euro	Kalkylerad förändring i finansieringen, euro/invånare
Helsingfors	-0,6	-1
Vanda och Kervo	-0,3	-1
Västra Nyland	-0,4	-1
Östra Nyland	-0,1	-1
Mellersta Nyland	-0,2	-1
Egentliga Finland	-0,4	-1
Satakunta	-0,2	-1
Egentliga Tavastland	-0,2	-1
Birkaland	-0,5	-1
Päijänne-Tavastland	-0,2	-1
Kymmenedalen	-0,1	-1
Södra Karelen	-0,1	-1
Södra Savolax	-0,1	-1
Norra Savolax	-0,2	-1
Norra Karelen	-0,1	-1
Mellersta Finland	-0,2	-1
Södra Österbotten	-0,2	-1
Österbotten	-0,2	-1
Mellersta Österbotten	-0,1	-1
Norra Österbotten	-0,4	-1

Kajanaland	-0,1	-1
Lappland	-0,2	-1
Totalt	-5,0	-1

Om minskningen av den statliga finansieringen riktas till kriterier som beskriver invånarantalet minskar den finansiering som fördelas enligt kriteriet för invånarantalet inom social- och hälsovården med cirka 4,9 miljoner euro och den finansiering som fördelas enligt kriteriet för invånarantalet inom räddningsväsendet med cirka 0,1 miljoner euro. Detta sänker grundpriset för kriterierna, varvid alla välfärdsområden får mindre finansiering via kriterierna i fråga. Eftersom grundpriserna för kriterierna multipliceras med antalet invånare i området, är den minskning av finansieringen som ändringen medför lika stor per invånare i alla välfärdsområden.

Ändringen påverkar inte finansiering som fördelas enligt andra kalkylerade kriterier eller välfärdsområdenas övergångsutjämnningar.

5 Alternativa handlingsvägar

I beredningen av propositionen övervägdes att indelningen i välfärdsområden och landskap även i fortsättningen ska regleras i en lag. För tydlighetens skull beslutade man sig för en lösning enligt förslaget. Regleringen motsvarar den praxis som iakttas också i annan reglering av förvaltningens verksamhetsområden. Lösningen grundar sig på att landskapsindelningen och indelningen i välfärdsområden har olika utgångspunkter, mål och betydelser.

I fråga om ändringen av lagen om välfärdsområden bedömdes upphävandet av bestämmelserna om stöd till välfärdsområdesfullmäktige grupperna. I beredningen konstaterades att fullmäktige gruppernas verksamhet är viktig i välfärdsområdets beslutsfattande. Dessutom konstaterades att det ska finnas bestämmelser om stödet i lagen och att stödet enligt bestämmelserna ska vara transparent. Genom regleringen förhindras en situation där det är oklart hur fullmäktige grupperna får agera och hur de kan stödas med finansiering från välfärdsområdena. Det ansågs inte vara möjligt att i lag reglera beloppet av stödet till välfärdsområdesfullmäktige grupperna eller sammanträdesarvoden och andra ersättningar till förtroendevalda. I välfärdsområdets självstyrelse ingår att besluta om organen och ledningen samt hur finansieringen riktas med beaktande av de lokala förhållandena. Nivåerna på arvoden och ersättningarna varierar mellan välfärdsområdena. Välfärdsområdesfullmäktige beslutar i välfärdsområdets budget om fördelningen av anslag samt om grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda i enlighet med 22 § och 115 § i lagen om välfärdsområden. I samband med de styrningsprocesser som föreskrivs i lagen om välfärdsområden (13 a § och 13 b §) går man igenom bland annat hur välfärdsområdets ekonomi sköts, i vilket sammanhang det är möjligt att diskutera kostnader och även ge rekommendationer i ärendet.

6 Remissvar

Finansministeriet tog emot 50 utlåtanden inom den utsatta tiden.

Kommunikationsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, försvarsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd meddelade att de inte har något att yttra sig om. Utlåtanden gavs av jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Hankasalmi kommun, Jyväskylä stad, Jämsä stad, Karleby stad, Kouvola stad, Kronoby kommun, Kuhmo stad, Kuusamo stad, Larsmo kommun,

Korsholms kommun, Raumo stad, Sotkamo kommun, Södra Karelens förbund, Södra Savolax landskapsförbund, Södra Österbottens förbund, Tavastlands förbund, Kajanalands förbund, Mellersta Österbottens förbund, Mellersta Finlands förbund, Kymmenedalens förbund, Lapplands förbund, Österbottens förbund, Norra Karelens landskapsförbund, Norra Österbottens förbund, Norra Savolax förbund, Satakunta förbund, Nylands förbund, Södra Karelens välfärdsområde, Södra Österbottens välfärdsområde, Södra Savolax välfärdsområde, Östra Nylands välfärdsområde, Kajanalands välfärdsområde, Egentliga Tavastlands välfärdsområde, Mellersta Finlands välfärdsområde, Kymmenedalens välfärdsområde, Lapplands välfärdsområde, Västra Nylands välfärdsområde, Birkalands välfärdsområde, Österbottens välfärdsområde, Norra Österbottens välfärdsområde, Satakunta välfärdsområde, Egentliga Finlands välfärdsområde, HUS-sammanslutningen, Finlands Kommunförbund rf, Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab och Centern i Finland r.p.

Utlåtandena samt en sammanfattning av de remissvar som inkom under remissrundan finns till påseende på statsrådets projektsidor.

Lagen om indelningen i välfärdsområden

Merparten av de instanser som gav ett utlåtande understödde förslaget eller understödde utgångspunkterna i förslaget. I vissa utlåtanden ansågs den gällande regleringen vara grundligare.

De ministerier som gav ett utlåtande, merparten av kommunerna och landskapsförbunden samt andra remissinstanser ansåg att propositionens syfte att förtydliga och separera bestämmelserna om indelningen i välfärdsområden och landskapsindelningen var motiverat och understödde förslaget. Ändringen ansågs stärka landskapsindelningens ställning som basindelning för statens regionförvaltning, planläggning, regionutveckling och andra samhällseliga funktioner och vara motiverad med tanke på bestämmelserna om en indelning i sinsemellan förenliga områden enligt 122 § i grundlagen.

I enskilda utlåtanden från kommunerna fästes uppmärksamhet vid de språkliga rättigheterna. Vissa kommuner som gav ett utlåtande ansåg det motiverat att särskilda funktionella grunder för avvikelser från landskapsindelningen kan beaktas. I utlåtandena konstaterades också att undantagen ska vara omsorgsfullt motiverade. Den tidtabell för beslut om eventuella ändringar i indelningen i välfärdsområden som föreslås i propositionen ansågs vara ändamålsenlig. I vissa utlåtanden från kommunerna tog man ställning till övergången av egendom och den ekonomiska uppgörelsen. Enligt utlåtandena stöder den ekonomiska uppgörelse som görs då ett välfärdsområde eventuellt delas upp transparensen i beslutsfattandet och den ekonomiska ansvaret. Dessutom konstaterades att en ekonomisk uppgörelse är en förutsättning för att egendom, skulder och andra förpliktelser ska kunna fördelas på ett rättvist och transparent sätt. I vissa utlåtanden fästes uppmärksamhet vid hur en ändring av områdesindelningen eller övergång av egendom påverkar kommunerna och landskapsförbundens ekonomi.

I landskapsförbundens utlåtanden ansågs det motiverat att separera indelningen i välfärdsområden från landskapsindelningen. I utlåtandena konstaterades att grunderna för indelningen i välfärdsområden i första hand hänför sig till ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet, medan landskapsindelningen betjänar mer omfattande behov som hänför sig till förvaltningen och regionutvecklingen. Två landskapsförbund understödde att landskapsindelningen fortfarande är den basområdesindelning som gäller alla områdesindelningar inom förvaltningen och ansåg det inte vara ändamålsenligt att ett välfärdsområde förlorar sin självständighet eller utgör en del av ett administrativt område som är större än ett landskap. Enligt dessa utlåtanden ska ett välfärdsområde som utgörs av flera än

ett landskap vara ett starkt motiverat undantag i indelningen i välfärdsområden. Enligt ett enskilt utlåtande ska finansministeriet vid beredningen av ett beslut om ändring av ett välfärdsområde höra både de välfärdsområden och kommuner som berörs av ändringen och landskapsförbunden i fråga.

Välfärdsområdenas remissvar innehöll delvis olika åsikter. Flera välfärdsområden konstaterade i sitt utlåtande att grundprincipen om att separera landskapsindelningen från indelningen i välfärdsområden kunde understödjas eller understödde förslaget. I utlåtandena ansågs propositionen förtydliga rättssystemet eller regleringen samt möjliggöra en granskning av områdesindelningarna utifrån deras egna utgångspunkter. Enligt vissa utlåtanden kan åtskiljandet av lagen om indelningen i välfärdsområden och lagen om indelningen i landskap leda till situationer som inte är önskvärda ur välfärdsområdenas synvinkel. Åtskiljandet konstaterades kunna medföra utmaningar för förenligheten i den regionala förvaltningen, i synnerhet i situationer där välfärdsområdets och landskapets gränser inte är enhetliga. Detta ansågs kunna påverka till exempel den regionala utvecklingen. I vissa utlåtanden konstaterades att ett välfärdsområde som utgörs av flera än ett landskap ska vara ett starkt motiverat undantag i indelningen i välfärdsområden. Enskilda välfärdsområden motsatte sig förslaget.

Vissa av de välfärdsområden som gav ett utlåtande understödde inte propositionen eller ansåg att den var problematisk med tanke på välfärdsområdets verksamhet till den del att en kommun kan överföras till ett annat välfärdsområde men samtidigt förbli en del av det tidigare landskapet. I utlåtandena konstaterades att detta kan orsaka problem för välfärdsområdets långsiktiga utveckling, planering eller upprätthållande av välfärdsområdets servicenätverk. I utlåtandena konstaterades att man bör förhålla sig återhållsamt till byten av välfärdsområde och att det bör vara möjligt endast av grundad anledning.

I utlåtandena understöddes den föreslagna ändringen av tidpunkten för beslut om ändring av välfärdsområden. I enskilda utlåtanden konstaterades dock att den föreslagna tidpunkten för beslut om ändring verkar kort med beaktande av hur omfattande förändringen är eller de erfarenheter och den förståelse som erhållits genom välfärdsområdesreformen. Att lägga till en ekonomisk uppgörelse i situationer där ett välfärdsområde delas upp ansågs vara motiverat för att förändringen ska kunna verkställas på ett kontrollerat sätt. Enligt utlåtandena stöder kravet på en ekonomisk uppgörelse i situationer där ett välfärdsområde delas upp transparensen i beslutsfattandet, bedömningen av konsekvenserna av ändringen och ordnandet av övergången av egendom. I ett enskilt utlåtande föreslogs att det vid sidan av den ekonomiska uppgörelsen även ska nämnas en funktionell uppgörelse.

I vissa utlåtanden behandlades också omständigheter som gäller verksamheten och ekonomin och som hänför sig till eventuella ändringar av välfärdsområden, men inte direkt till den reglering som föreslås i denna proposition.

Av de övriga remissinstanserna ansåg Finlands Kommunförbund rf att propositionen är motiverad och kan understödjas eftersom den avskaffar den automatiska inverkan som indelningen i välfärdsområden har på landskapsindelningen. Hyvil Ab understödde i huvudsak propositionen, men i utlåtandet ansåg bolaget att det finns risker som hänför sig till övergången av egendom och skulder vid upplösning av ett välfärdsområde eller i anslutning till överföring av en kommun.

Lagen om indelningen i landskap

De ministerier, kommuner och landskapsförbund som yttrade sig om förslaget understödde en ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap så att landskapsindelningen

lös görs från lagen om indelningen i välfärdsområden och det föreskrivs separat om grunderna för fastställande av landskapsindelningen. I kommunernas utlåtanden konstaterades att förvaltningsstrukturerna, regionutvecklingen, landskapsplanläggningen, förvaltningen av EU:s strukturfonder och statsförvaltningens tjänster grundar sig på landskapsindelningen. Dessa ansågs förutsätta en långsiktig och stabil områdesindelning. Återställandet av landskapsindelningen till den allmänna grunden för indelning av förvaltningen utan koppling till beslut om ändring av välfärdsområden ansågs stärka en konsekvent regionutveckling. I enskilda utlåtanden ansågs att förutsättningarna för att ändra landskapsindelningen och åtskiljandet av processen ökar förutsägbarheten i beslutsfattandet, men också kunna höja tröskeln för att göra ändringar. I vissa utlåtanden ansågs det motiverat att olika aktörer har möjlighet att inleda en ändring i landskapsindelningen.

I sitt utlåtande ansåg arbets- och näringsministeriet att det för tydlighetens skull skulle vara bra att i 6 § nämna de ministerier av vilka utlåtande begärs om ändringar i landskapsindelningen eller åtminstone hänvisa till de ministerier som ansvarar för områdesanvändningen och regionutvecklingen.

Förslaget understöddes av landskapsförbunden. Stiftandet av lagen om indelningen i landskap ansågs vara en nödvändig ändring. I utlåtandena ansågs ändringen stärka landskapsindelningens ställning som basindelning för statens regionförvaltning, planläggning, regionutveckling och andra samhälleliga funktioner, vilket är motiverat med tanke på bestämmelserna om en indelning i sinsemellan förenliga områden enligt 122 § i grundlagen. Dessutom ansågs propositionen stärka en konsekvent regionutveckling. Remissinstanserna ansåg att de kriterier som föreslås för att fastställa ett landskap är motiverade och konstaterade att landskapsindelningen vad gäller mål och grunder skiljer sig från indelningen i välfärdsområden. I utlåtandena konstaterades bland annat att tröskeln för att ändra landskapsindelningen ska vara hög. I ett enskilt utlåtande föreslogs att landskapsfullmäktige beslutar om namnet på landskapet. I vissa utlåtanden konstaterades att landskapsförbundens nuvarande verksamhetsområden är ändamålsenliga.

De välfärdsområden som yttrade sig om den i propositionen föreslagna lagen om indelningen i landskap understödde i huvudsak att lagen om indelningen i landskap stiftas som en egen lag. I utlåtandena konstaterades bland annat att landskapsindelningen utgör grunden för mer omfattande mål som hänför sig till förvaltningen och regionutvecklingen och att den inte automatiskt ska ändras till följd av ändringar i indelningen i välfärdsområden. I ett enskilt utlåtande konstaterades att välfärdsområdet, landskapet och dess företagsverksamhet med tanke på regionutvecklingen utgör en helhet för att utveckla livskraften, och ändringen understöddes inte.

Föreslagna ändringar i 27 § och 87 § i lagen om välfärdsområden

En del av välfärdsområdena och de övriga remissinstanserna understödde de föreslagna ändringarna i 27 § och 87 §. Propositionen ansågs förtydliga rättsläget och den ansågs öka transparensen och jämlikheten mellan välfärdsområdena.

Vissa välfärdsområden understödde en del av ändringarna. Vissa välfärdsområden ansåg inte att de föreslagna ändringarna är nödvändiga eller effektiva.

Transparensen och rimligheten gällande stödet till fullmäktigegruppens verksamhet understöddes i flera av välfärdsområdenas utlåtanden och de föreslagna ändringarna i rapporteringen understöddes. I utlåtandena ansågs det motiverat att stödets användningsändamål specificeras och att stödbeloppet och användningsändamålet anges i

bokslutet enligt användningsändamål. I vissa utlåtanden ansågs ändringen öka arbetsmängden, medan vissa remissinstanser redan agerade i enlighet med förslaget.

I vissa utlåtanden understöddes inte förslaget om användningsändamålen för stödet till fullmäktigegrupperna eller så ansågs det vara oändamålsenligt. I utlåtandena föreslogs till denna del att åtgärder som gäller delaktighet även i fortsättningen ska kunna stödjas antingen allmänt eller om åtgärderna anknyter till beredning av beslutsfattandet eller information.

I vissa av välfärdsområdenas utlåtanden understöddes inte den föreslagna specificeringen av sammanträdesarvodena. I utlåtandena konstaterades bland annat att propositionen är förståelig med tanke på dämpningen av kostnaderna, men det föreslagna fastställandet av sammanträdesarvodet ansågs inte vara ändamålsenligt. I vissa utlåtanden konstaterades att den informativa bestämmelsen om skäliga arvoden och ersättningar stöder principerna för god offentlig förvaltning.

En del av välfärdsområdena ansåg det inte vara ändamålsenligt att minska välfärdsområdenas finansiering. Allokeringen av finansieringen med allmän täckning enligt principerna i finansieringslagen ansågs inte vara jämlik.

Hur remissvaren har beaktats

Efter remissbehandlingen har det gjorts vissa kompletteringar och preciseringar av teknisk natur i propositionen och 27 och 87 § i lagen om välfärdsområden har kompletterats så att de träder i kraft 1.1.2026. Den föreslagna 10 § om förutsättningarna för beslutsfattande i lagen om indelning i välfärdsområden och specialmotiveringen har ändrats. Även om ett beslut inte påverkar landskapsindelningen ska man i praktiken utreda avvikelser från den jämte motiveringar. Punkten om statlig finansiering i propositionen har kompletterats i fråga om allokeringen av den statliga finansieringen.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap

Enligt förslaget ska lagens rubrik ändras till lagen om indelningen i välfärdsområden.

1 §. Välfärdsområden. Paragrafens rubrik ska ändras så att den motsvarar den föreslagna paragrafens innehåll. I lagen föreskrivs inte längre att en ändring, sammanslagning eller uppdelning av välfärdsområden ändrar landskapsindelningen på ett sätt som motsvarar ändringen av välfärdsområdet eller välfärdsområdena. I paragrafen föreskrivs om grunderna för uppdelningen av landet i välfärdsområden.

Enligt paragrafens 1 mom. är Finland indelat i välfärdsområden. Bestämmelser om välfärdsområdenas självstyre finns i lagen om välfärdsområden (611/2021). Enligt 121 § 4 mom. i grundlagen bestäms det genom lag om självstyrelse på större förvaltningsområden än kommuner. Syftet med lagen om välfärdsområden är att skapa förutsättningar för självstyrelse på större förvaltningsområden än kommuner och för invånarnas möjligheter att delta och påverka när det gäller välfärdsområdets verksamhet. Lagen om välfärdsområden innehåller viktiga bestämmelser om välfärdsområdenas förvaltning och ekonomi och om invånarnas möjligheter att påverka. Bestämmelserna om landskapsindelningen överförs till den föreslagna lagen om indelningen i landskap.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att ett välfärdsområde utgörs av ett eller flera hela landskap, om det inte finns några särskilda funktionella grunder att avvika från landskapsindelningen. Dessutom preciseras villkoret om en funktionell helhet så att det bättre beskriver kopplingen till ordnandet av välfärdsområdets uppgifter. Enligt momentet ska ett välfärdsområde bestå av ett enhetligt område som bildar en funktionell helhet med tanke på ordnandet av välfärdsområdets uppgifter. Dessa villkor måste beaktas också när välfärdsområdena ändras. Välfärdsområden som sammanslås och kommuner som överförs från ett landskap till ett annat ska ha en gemensam landgräns eller vattengräns. Landskapsindelningen är fortfarande en basområdesindelning som berör alla områdesindelningar inom förvaltningen. Välfärdsområdena kan verka i ett eller flera hela landskaps område. I paragrafens 2 mom. föreslås dock ett undantag som gör det möjligt att avvika från landskapsindelningen om det finns särskilda funktionella grunder för det. Sådana särskilda skäl till en indelning av verksamhetsområdena som avviker från landskapsindelningen som avses i paragrafen kan exempelvis vara att det finns språkliga eller vägande funktionella grunder för det. Undantaget ska grunda sig på att välfärdsområdets uppgifter kan ordnas på ett ändamålsenligt sätt i de välfärdsområden som är föremål för ändringen.

Ett lagstadgat undantag till kopplingen mellan välfärdsområdet och landskapsindelningen är i enlighet med den gällande lagstiftningen landskapet Nyland. Inom landskapet Nylands område kan det finnas flera än ett välfärdsområde, om det behövs på grund av områdets befolkningsmängd eller någon annan motsvarande grundad anledning. Bestämmelsen möjliggör den lösning enligt vilken det inom Nylands område finns fyra välfärdsområden.

Paragrafens 3 mom. upphävs. Den föreslagna regleringen gör det möjligt att sammanslå välfärdsområden och överföra en kommun till ett annat välfärdsområde så att landskapsindelningen förblir oförändrad. Det är inte nödvändigt att ändra områdesindelningen för den övriga förvaltningen som grundar sig på landskapsindelningen på grund av en ändring av välfärdsområden, eftersom landskapsindelningen inte ändras på basis av välfärdsområdenas indelning.

2 §. *Ändring av välfärdsområden.* Genom den ändring som föreslås i 1 och 3 mom. förtydligas skillnaden mellan landskapsindelningen och indelningen i välfärdsområden. Paragrafen gäller endast ändringar av indelningar i välfärdsområden.

3 §. *Hur en ändring av landskapsindelningen påverkar välfärdsområdet.* Paragrafens rubrik ändras. I paragrafen föreskrivs hur en ändring av landskapsindelningen påverkar välfärdsområdet. I 3 § i gällande lag föreskrivs om hur landskapsindelningen påverkar den statliga förvaltningen. Bestämmelserna i fråga överförs till den lag om indelningen i landskap som föreslås stiftas.

I 7 § i införandelagen föreskrivs om välfärdsområdenas namn och geografiska omfattning så att ett välfärdsområde definieras som ett landskap. Därför påverkar en ändring i landskapsindelningen välfärdsområdets område direkt utan ett separat beslut. Enligt 11 § 2 mom. i den gällande lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap ska det bestämmas att en ändring i landskapsindelningen som gäller överföring av en kommun träder i kraft vid ingången av det kalenderår som följer på det år under vilket det följande välfärdsområdesvalet förrättas. Det föreslås ingen ändring i denna princip. På det sättet kan man i en ändring som gäller överföring av en kommun beakta att också invånarna i den kommun som överförs är företrädare i välfärdsområdesfullmäktige för det nya välfärdsområdet.

4 §. *Hur ändringar i kommunindelningen ska beaktas.* Genom den föreslagna ändringen förtydligas skillnaden mellan indelningen i välfärdsområden och landskapsindelningen.

7 §. Innehållet i en framställning om ändring av välfärdsområden. Genom den föreslagna ändringen av 2 mom. 3 punkten förtydligas skillnaden mellan indelningen i välfärdsområden och landskapsindelningen.

9 §. Genomförande av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning. Till paragrafens 1 mom. fogas den ekonomiska uppgörelse som avses i 18 a §. I paragrafens 2 mom. görs en teknisk revidering av välfärdsområdesfullmäktige. Det föreslås att 4 och 5 mom. flyttas till en ny 9 a § om områdesindelningsutredarens ställning.

9 a §. Områdesindelningsutredarens ställning. Det föreslås att bestämmelser om områdesindelningsutredarens ställning stiftas i en egen paragraf. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll det som föreskrivs i 4 och 5 mom. i gällande 9 §.

10 §. Förutsättningar för beslutsfattande. Genom den föreslagna ändringen av 3 mom. förtydligas skillnaden mellan indelningen i välfärdsområden och landskapsindelningen. I momentet föreskrivs inte längre om konsekvenserna för de statliga myndigheternas geografiska verksamhetsområden och de regionindelningar som tillämpas i Europeiska unionens verksamhet, eftersom dessa berörs av landskapsindelningen. När välfärdsområdenas indelning ändras ska det i praktiken utredas om välfärdsområdets område avviker från den gällande landskapsindelningen och grunderna för avvikelserna.

11 §. Beslut om ändring av välfärdsområden. I paragrafen föreskrivs inte längre om landskapsindelningen. Genom de föreslagna ändringarna förtydligas skillnaden mellan indelningen i välfärdsområden och landskapsindelningen. Det föreslås att bestämmelsen i 1 mom. om tidpunkten för beslut om ändring av välfärdsområden ändras så att ett beslut ska fattas före ingången av året före det år då ändringen träder i kraft. Det bedöms att bestämmelsen i det gällande momentet om att beslut om ändring av välfärdsområden ska fattas före utgången av juni månad året före det år då ändringen träder i kraft är problematisk med tanke på beredningen av en omfattande förändring av detta slag. Det ska inte längre föreskrivas om att det samtidigt fattas beslut om ändring av landskapsindelningen som motsvarar ändringen av välfärdsområdena.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om ikraftträdandet av en ändring av välfärdsområden som gäller överföring av en kommun.

I 3 mom. föreskrivs om publicering av beslut om indelningen i välfärdsområden i Finlands författningssamling och i välfärdsområdena och delgivning av beslut om att avslå en ändring av välfärdsområden till den som gjort framställningen.

15 §. Mandattiden för andra förtroendevalda och inledandet av tjänsteinnehavarnas tjänsteutövning. Till paragrafens 3 mom. fogas bestämmelser om godkännande av bokslut och ansvarsfrihet i fråga om de välfärdsområden som går samman för det år som föregick ändringen av välfärdsområden.

16 §. Personalens ställning. I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. med bestämmelser överföring av semesterlöneskulden för personalen till det nya välfärdsområdet. Semesterlöneskulden överförs till samma välfärdsområde som personalen överförs.

17 §. Övergång av egendom och skulder vid upplösning av välfärdsområden. Det föreslås att regleringen förtydligas gällande situationer där ett välfärdsområde delas upp. Egendom och förpliktelser som hänför sig till ordnandet av tjänsterna övergår som en universalsuccession till

det välfärdsområde som fortsätter att ordna tjänsterna i området i fråga. Det föreslås att paragrafen innehåller föreskrifter om förfarandet vid delningen.

Områdesindelningsutredaren kan lägga fram ett förslag på uppdelning och välfärdsområdena kan avtala om uppdelningen av egendomen utifrån förslaget eller utifrån någon annan utredning. Vid övergång av egendom och skulder är ett avtal mellan välfärdsområdena det primära förfarandet.

Enligt paragrafens nya 2 mom. ska de berörda välfärdsområdena avtala om övergången av egendom, avtal och skulder, om det välfärdsområde som upplöses delas upp mellan två eller flera välfärdsområden. I momentet föreskrivs om principerna för uppdelningen i en situation där ett avtal inte har ingåtts inom utsatt tid. Om inget avtal har ingåtts sex månader innan ändringen träder i kraft, ska uppdelningen i fråga om fastigheter, lös egendom och skulder som hänför sig till dem samt hyresavtal för lokaler göras baserat på var fastigheterna är belägna. Genom regleringen strävar man efter att säkerställa tjänsternas kontinuitet så att egendom som enbart eller huvudsakligen betjänar ordnandet av välfärdsområdets tjänster för personer som bor i det område som överförs, överförs till området i fråga. Skulder i anslutning till lös egendom och avtal ska hänföras till det område till vilket egendomen eller avtalen övergår. I fråga om övrig egendom, skulder och avtal ska uppdelningen göras i enlighet med befolkningsfördelningen i välfärdsområdet, dock så att uppdelningen av nettotillgångarna är jämlik. Ovan nämnda skulder är till exempel sådana skulder som inte kan riktas till ett visst objekt, till exempel en fastighet. Vid behov kan betalningar mellan välfärdsområdena vara nödvändiga för att säkerställa en jämlik uppdelning av egendom och skulder. Bestämmelser om semesterlöneskuld föreslås i 16 §. Om egendom inte kan övergå eller delas upp på det sätt som avses ovan, kan välfärdsområdet i den uppgörelse som avses i 18 a § föreslå hur ansvaret ska fördelas.

I paragrafens nya 3 mom. föreskrivs att om välfärdsområdet delas upp, får fördelningen av egendom samt av skulder och förpliktelser mellan de välfärdsområden som berörs av ändringen inte äventyra borgenärernas eller andra rättsinnehavares ställning. Om någon annan än staten är borgenär eller rättsinnehavare får ansvaret för förbindelsen inte överföras på ett annat välfärdsområde utan samtycke från rättsinnehavaren i fråga. Syftet med momentet är att skydda borgenärernas ställning.

18 a §. Ekonomisk uppgörelse om uppdelning av ett välfärdsområde. Paragrafen är ny. I paragrafen föreslås att en ekonomisk uppgörelse ska verkställas om ett välfärdsområde delas upp mellan flera välfärdsområden. Regleringen behövs för att verkställa den uppdelning som avses i 17 § och för att ändringen av välfärdsområdet ska kunna verkställas på ett sätt som tryggar tjänsterna.

Enligt paragrafens 1 mom. ska det välfärdsområde som upplöses, om ett välfärdsområde delas upp mellan flera välfärdsområden, verkställa en ekonomisk uppgörelse om sin egendom och lämna uppgörelsen till de välfärdsområden som fortsätter verksamheten.

Enligt 2 mom. ska uppgörelsen innehålla åtminstone egendom, skulder, förbindelser och fordringar, specificerade enligt läge, sådana de bedöms vara när ändringen av välfärdsområden träder i kraft. Egendom och skulder som är oberoende av läget ska anges separat.

19 §. Verkställande av ekonomisk uppgörelse vid överföring av en kommun. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den bättre motsvarar paragrafens innehåll. I paragrafens 1 mom. föreskrivs inte längre om överföring av en kommun till ett annat landskap. Överföringen av en kommun gäller i denna lag överföring till ett annat välfärdsområde.

20 §. *Ändringssökande.* Det föreslås att bestämmelserna om ändringar i landskapsindelningen stryks i paragrafen.

7.2 Lagen om indelningen i landskap

1 §. *Landskap.* I paragrafen föreskrivs att landet är indelat i landskap. Indelningen i landskap är en basområdesindelning för organiseringen av förvaltningen, för regionutvecklingen och för planeringen av områdesanvändningen. Motsvarande grunder för landskapsindelningen har etablerats och tillämpats före reformen då välfärdsområdena inrättades, även om det i den gällande lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap inte finns några särskilda bestämmelser om landskapen och grunderna för dem. Landskapen fungerar direkt som landskapsförbundens verksamhetsområden och deras lagstadgade uppgifter är planläggningen och regionutvecklingen i landskapet. Enligt paragrafen är Finland för organiseringen av förvaltningen, för regionutvecklingen och för planeringen av områdesanvändningen indelat i landskap. I 8 § finns närmare bestämmelser om hur landskapsindelningen fungerar som grund för den statliga förvaltningen.

Enligt 122 § i grundlagen ska man när förvaltningen organiseras eftersträva en indelning i sinsemellan förenliga områden så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder.

2 §. *Grunder för indelningen i landskap.* I paragrafen föreslås bestämmelser om grunderna för indelningen i landskap. Enligt paragrafen är ett landskap ett område som består av kommuner vilka bildar en ändamålsenlig helhet i funktionellt och ekonomiskt hänseende samt med tanke på planeringen av området. Varje landskap ska omfatta minst två kommuner.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak regleringen i den upphävda lagen om landskapsindelning (1159/1997) och den långvariga praxis som funnits innan välfärdsområdena inrättades. De centrala kriterierna som används för att fastställa ett landskaps område är kontakt- och serviceförbindelser, pendlingstrafik, kommunernas samarbete, kontakter till näringslivet, föreningsverksamhetsområden samt kulturella och historiska traditioner. Dessa faktorer har ansetts utgöra en helhet som är ändamålsenlig ur ett funktionellt och ekonomiskt perspektiv samt med tanke på områdesplaneringen. Landskapet ska utifrån från detta bilda ett så enhetligt område som möjligt vars invånare har en gemensam kultur- och intressemiljö. På grund av förändringar i förvaltningsstrukturen har de omfattande samkommunernas betydelse för landskapsindelningen minskat.

3 §. *Statsrådets behörighet.* I paragrafen föreslås att statsrådet beslutar om landskapens antal, områden och namn. Statsrådet beslutar om ändringar som berör landskapens antal, områden och namn. Statsrådets behörighet fastställs på samma sätt som i den gällande lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap. Indelningen i landskap baserar sig på bestämmelserna i 6 § i införelagen.

4 §. *Förutsättningar för ändring av landskapsindelningen.* I paragrafen föreskrivs om bestämmelser om förutsättningarna för ändring av landskapsindelningen. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att landskapsindelningen kan ändras om landskapen efter ändringen uppfyller de villkor som föreskrivs i 2 §.

Enligt paragrafens 2 mom. ska vid ändring av landskapsindelningen i språkligt hänseende förenliga områden eftersträvas så att den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens rätt att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder.

Enligt 122 § i grundlagen ska när förvaltningen organiseras en indelning i sinsemellan förenliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. Eftersom landskapsindelningen fungerar som grund för andra områdesindelningar inom förvaltningen är det särskilt viktigt att trygga de språkliga rättigheterna.

5 §. Hur en ändring av landskapsindelningen inleds. I paragrafen föreskrivs om hur en ändring av landskapsindelningen inleds. Ändringarna kan gälla landskapens antal, områden och namn. Landskapsindelningens betydelse vid organiseringen av förvaltningen talar för att införa separata bestämmelser om hur en ändring inleds.

I 1 mom. föreskrivs om instanser som får göra en framställning. En framställning om ändring av landskapsindelningen får göras av en kommun som finns inom området för landskapet, av landskapsförbunden samt av ministerier vars förvaltningsområde landskapsindelningen har en direkt inverkan på. Framställningen ska läggas fram för finansministeriet, som ansvarar för att bereda ett beslut och presentera det i statsrådet. En framställning om ändring av landskapsindelningen ska innehålla en motivering till varför landskapsindelningen behöver ändras och en redogörelse för hur de grunder som föreskrivs i 2 § uppfylls.

Enligt paragrafens 2 mom. kan finansministeriet inleda en ändring av landskapsindelningen utan en framställning enligt 1 mom., om de grunder som föreskrivs i 2 § förutsätter det.

6 §. Beredning av en ändring av landskapsindelningen. I paragrafen föreslås bestämmelser om beredningen av en ändring av landskapsindelningen.

Enligt paragrafens 1 mom. ska finansministeriet när det bereder ett beslut om ändring av landskapsindelningen utreda hur ändringen påverkar de statliga myndigheternas geografiska verksamhetsområden och de regionindelningar som tillämpas i Europeiska unionens verksamhet.

I 2 mom. föreskrivs om de instanser som ska höras under beredningen. Finansministeriet kan naturligtvis höra också andra instanser som det anser vara nödvändiga att höra.

I 3 mom. föreskrivs om skyldigheten att inhämta utlåtande om namnet hos Institutet för de inhemska språken innan beslutet fattas, om avsikten är att ge det nya landskapet ett namn som inte tidigare har varit namnet på något landskap.

7 §. Beslutsfattande. I paragrafen föreslås bestämmelser om tidpunkten för ändringen, tidtabellen för beslutsfattandet och offentliggörandet av beslutet. I paragrafen föreslås en längre tid mellan beslutsfattandet och ikraftträdandet än vad som föreskrivs i den gällande lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap, så att de effekter ändringen medför kan beaktas i andra statliga områdesindelningar. I övrigt motsvarar förslaget den gällande bestämmelsen.

Enligt paragrafens 1 mom. ska det bestämmas att en ändring av landskapsindelningen träder i kraft vid ingången av ett kalenderår.

Enligt 2 mom. ska beslut om ändring av landskapsindelningen fattas före ingången av året före det år då ändringen träder i kraft.

Enligt 3 mom. ska beslut om ändring av landskapsindelningen publiceras i Finlands författningssamling. Beslut om att avslå en ändring av landskapsindelningen ska separat delges den som gjort framställningen.

8 §. Hur landskapsindelningen påverkar den statliga förvaltningen. Paragrafen motsvarar de gällande bestämmelserna och uppfyller i praktiken kravet på en indelning i sinsemellan förenliga områden enligt 122 § i grundlagen.

Enligt paragrafen ska de statliga myndigheternas verksamhetsområden, om inte något annat följer av särskilda skäl, grunda sig på den landskapsindelning som avses i 1 § så att ett verksamhetsområde utgörs av ett eller flera landskap eller, om verksamhetsområdet är mindre än ett landskap, så att verksamhetsområdet helt och hållet ligger inom ett och samma landskap.

9 §. Hur ändringar i kommunindelningen ska beaktas. Den föreslagna paragrafen motsvarar de gällande bestämmelserna i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap.

Enligt paragrafen ska statsrådet, om en kommun upplöses till följd av en sammanslagning av kommuner i enlighet med kommunstrukturlagen (1698/2009), i enlighet med 35 § i den lagen bestämma till vilket landskap den nya kommunen ska höra.

10 §. Ändringssökande. Ett beslut om landskapsindelningen är ett förvaltningsbeslut som statsrådet fattar och i vilket ändring kan sökas.

Enligt paragrafens 1 mom. får ett beslut av statsrådet som gäller ändring av landskapsindelningen eller avslag på en framställning om ändring av landskapsindelningen överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen av berörda landskapsförbund, av kommuner inom området för ett landskap som berörs av ändringen och av kommunmedlemmar. Besvären ska behandlas skyndsamt hos högsta förvaltningsdomstolen.

11 §. Ikraftträdande. Paragrafen innehåller sedvanliga ikraftträdandebestämmelser. Vid ikraftträdandet av denna lag iakttas den landskapsindelning som avses i 6 § 1 mom. lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen.

7.3 Lagen om välfärdsområden

5 §. Välfärdsområden och landskapsindelning. I 2 mom. föreslås en ändring av teknisk natur som gäller stiftandet av lagen om indelningen i välfärdsområden och lagen om indelningen i landskap.

27 §. Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet. Paragrafens 2 mom. ändras så att det inte längre föreskrivs om möjligheten att stödja åtgärder genom vilka fullmäktigegrupperna främjar välfärdsområdets invånares möjligheter att delta och påverka. Enligt momentet kan välfärdsområdet i fortsättningen för att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för annan verksamhet i anslutning till beslutsfattandet i fullmäktigegrupperna. Verksamhet inom fullmäktigegrupperna definieras inte i den gällande bestämmelsen. Stödets användningsändamål ska även i fortsättningen övervägas lokalt. Välfärdsområdet kan stödja fullmäktigegrupperna till exempel genom att ställa sina lokaler, sekreterarhjälp, teleförbindelser och apparater till gruppernas förfogande och genom att bistå vid utbildning av förtroendevalda eller ordnande av sammankomster som hänför sig till behandlingen av ärenden i anslutning till beslutsfattandet i välfärdsområdet. Till exempel är det även i fortsättningen möjligt att höra invånarna i välfärdsområdet och diskutera frågor som gäller beslutsfattandet i välfärdsområdet.

För att förbättra transparensen i rapporteringen föreslås dessutom att välfärdsområdena i sitt bokslut utöver stödbeloppet även ska ange stödets användningsändamål enligt fullmäktigegrupp. Enligt den gällande regleringen ska stödets användningsändamål specificeras när stöd beviljas. Stöd kan inte beviljas i form av en årlig klumpsumma, utan det kan beviljas bara för att täcka särskilt specificerade kostnader. Bestämmelsen förutsätter att stödets användningsändamål ska specificeras när beslut om stöd fattas, varvid fullmäktigegruppen inte fritt får överväga hur stödet används.

87 §. Arvoden och ersättningar. Det föreslås att 1 mom. 1 punkten i paragrafen preciseras så att sammanträdesarvode kan betalas endast för organs och påverkansorgans sammanträden. Punkten tillämpas inte på olika tillställningar och sammankomster utanför organets sammanträde. För tillställningar som ordnas av välfärdsområdet utanför organets sammanträden kan betalas separata arvoden enligt 2 mom. enligt välfärdsområdets prövning.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs att de arvoden och ersättningar som avses i 1 och 2 mom. ska vara skäliga med beaktande av välfärdsområdets verksamhet och ekonomi. Arvodenas storlek ska baseras på den förtroendevaldas ställning och uppgifter. Bestämmelsen är delvis informativ till sin natur och den uppfyller grunderna för god offentlig förvaltning enligt förvaltningslagen. När grunderna för arvoden fastställs bör man naturligtvis beakta välfärdsområdets verksamhet och ekonomi samt till exempel hur omfattande organets uppgiftsområde är. Till välfärdsområdesfullmäktiges uppgifter hör enligt 22 § 2 mom. 11 punkten att besluta om grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner.

122 §. Utvärderingsförfarande i välfärdsområden. I 3 och 4 mom. görs en ändring av teknisk natur som gäller stiftandet av lagen om indelningen i välfärdsområden.

7.4 Lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen

6 §. Landskapsindelning. I paragrafens 2 mom. görs en ändring av teknisk natur till följd av stiftandet av lagen om indelningen i landskap.

7 §. Välfärdsområdenas namn och geografiska omfattning. I laghänvisningen i paragrafens 3 mom. görs en ändring av teknisk natur till följd av stiftandet av lagen om indelningen i välfärdsområden.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft så snart som möjligt. Det föreslås att 27 och 87 § i lagen om välfärdsområden dock träder i kraft den 1 januari 2026.

Bestämmelser om välfärdsområdenas namn och områden samt om landskapsindelningen finns när denna lag träder i kraft i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen.

9 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2026 och avses bli behandlad i samband med den. De ändringar i 27 och 87 § i lagen om välfärdsområden som föreslås i propositionen påverkar från och med 2026 beloppet av välfärdsområdenas finansiering med allmän täckning (moment 28.89.31 Finansiering av social- och hälsovården och

räddningsväsendet inom välfärdsområdena och HUS- sammanslutningen). Effekten minskar den statliga finansieringen med fem miljoner euro.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

När det gäller indelningen i välfärdsområden och landskapsindelningen ska propositionen bedömas med tanke på 122 § om den administrativa indelningen i grundlagen.

Genom propositionen upphävs kopplingen enligt vilken en ändring av välfärdsområden samtidigt ändrar landskapsindelningen. Propositionen ändrar inte den grundläggande lösningen som gäller välfärdsområdena. Propositionen ändrar inte den gällande indelningen i välfärdsområden eller landskapsindelningen eller bestämmelserna om förutsättningarna för sammanslagning av välfärdsområden i den gällande lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap. Den gällande regleringen som föreslås ändras har stiftats med grundlagsutskottets medverkan. Grundlagsutskottet tog i sitt utlåtande (GrUU 17/2021 rd) om regeringens proposition (RP 241/2020 rd) som ledde till att välfärdsområdena inrättades inte separat ställning till enhetligheten i landskapsindelningen och indelningen i välfärdsområden med undantag av den separata lösningen för Nyland.

Propositionen påverkar inte kommunindelningen. Propositionen ändrar inte heller de statliga myndigheternas områdesindelningar. Enligt 119 § 2 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt.

I 122 § i grundlagen föreskrivs det om den administrativa indelningen. När förvaltningen organiseras skall en indelning i sinsemellan förenliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. Bestämmelser om grunderna för kommunindelning utfärdas genom lag. Enligt regeringens proposition som ledde till att grundlagen stiftades (RP 1/1998 rd) innebär en indelning i sinsemellan förenliga områden att det i grundlagen föreskrivs om det föreslagna kravet på att undvika att organisera den statliga regional- och lokalförvaltningen genom flera olika områdesindelningar. I motiveringarna hänvisades till statsrådets då gällande principbeslut om förenhetligande av områdesindelningen (6.2.1997), enligt vilket de statliga regionala myndigheternas områdesindelning samordnas med landskapsindelningen, om inte något annat följer av särskilda skäl. Principbeslutet konstaterades vara förenligt med den föreslagna bestämmelsen i grundlagen. Grunderna för landskapsindelningen reglerades i den då gällande lagen om landskapsindelning.

Enligt propositionen ska ett välfärdsområde utgöras av ett eller flera hela landskap, om det inte finns några särskilda funktionella grunder att avvika från landskapsindelningen. Syftet med regleringen är att säkerställa att områdesindelningarna är enhetliga så att kopplingen till landskapsindelningen bevaras. Ett välfärdsområde kan i regel inte fungera helt separat från landskapsindelningen. I bestämmelserna betonas att välfärdsområdet i regel ska utgöras av hela landskap, varvid kravet på en ändamålsenlig funktionell regional helhet kan anses uppfyllas i detta avseende.

Genom att slopa kopplingen mellan landskapsindelningen och indelningen i välfärdsområden främjas ändamålsenligheten i de övriga områdesindelningarna, eftersom de inte utifrån författningarna följer ändringar av välfärdsområden.

Enligt propositionen är Finland för organiseringen av förvaltningen, för regionutvecklingen och för planeringen av områdesanvändningen indelat i landskap. Ett landskap kan fastställas som

ett område som består av kommuner vilka bildar en ändamålsenlig helhet i funktionellt och ekonomiskt hänseende samt med tanke på planeringen av området. Bestämmelserna om grunderna för landskapsindelningen främjar ett ändamålsenligt genomförande av andra områdesindelningar och funktioner som anknyter till landskapet. Den föreslagna regleringen hindrar inte att landskapsindelningen på funktionella grunder ändras separat så att den motsvarar indelningen i välfärdsområden. Landskapsindelningen har grundat sig på en långvarig tradition.

Grundlagsutskottets utlåtandepraxis om 122 § i grundlagen gäller särskilt de språkliga rättigheterna. I 122 § 1 mom. i grundlagen hänvisas till språkliga rättigheter, och enligt motiveringen till lagrummet är det viktigt att man vid organiseringen av förvaltningen beaktar de grundläggande språkliga rättigheterna och tryggar den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket. I bestämmelsen betonas kravet på språklig jämlikhet genom att det förutsätts att dessa möjligheter tillgodoses enligt lika grunder (jfr RP 1/1998 rd, s. 177/I).

Grundlagsutskottet har till exempel i samband med statens områdesindelning betonat att de grundläggande språkliga rättigheterna ska beaktas redan vid beredningen av områdesindelningar och ändringar i dem (GrUU 21/2009 rd). Propositionen ändrar inte områdesindelningarna och därmed inte heller myndigheternas språkliga ställning. Vid beredningen av ändringar av områdesindelningen ska de språkliga grundrättigheterna beaktas.

Enligt 121 § 4 mom. i grundlagen bestäms det genom lag om självstyrelse på större förvaltningsområden än kommuner. Grundlagsutskottet framhöll i sitt utlåtande GrUU 26/2017 rd (s. 18–30) som nödvändiga grundelement för landskapssjälvstyrelsen att självstyrelsen ska ha en demokratisk grund och på det baserat demokratiskt beslutsfattande som laglig grund för landskapets uppgifter och förvaltning. Grundlagsutskottet konstaterar dock i sitt utlåtande GrUU 17/2021 rd (s. 6) att det av 121 § 4 mom. i grundlagen eller dess förarbeten inte kan utläsas likadana krav för landskapens självstyrelse som det i grundlagens 121 § 1–3 ställs för självstyrelsen för kommunens invånare (GrUU 26/2017 rd, s. 21). Grundlagsstiftaren kan enligt grundlagsutskottet inte anses ha avsett att självstyrelsen i områden som är större än kommuner ska vara likadana som självstyrelsen för kommunens invånare, som har långa historiska traditioner och uttryckliga bestämmelser om särskilda konstitutionella garantier (GrUU 26/2017 rd, s. 21). Enligt 14 § 4 mom. om rösträtt och rätt till inflytande i grundlagen ska det allmänna främja den enskildes möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och att påverka beslut som gäller honom eller henne själv. Dessa rättigheter tillgodoses med stöd av bestämmelserna om välfärdsområdesval och bestämmelserna i 5 kap. i lagen om välfärdsområden. Kapitlet i fråga innehåller bestämmelser om rösträtt i välfärdsområdesval och rösträtt i folkomröstningar i välfärdsområden (28 §), möjligheter att delta och påverka (29 §), initiativrätt (30 §), folkomröstningar i välfärdsområden (31 §), välfärdsområdets påverkansorgan (32 §), nationalspråksnämnden och samiska språknämnden (33 §) samt kommunikation (34 §). Enligt 29 § i lagen om välfärdsområden har välfärdsområdets invånare och de som använder välfärdsområdets tjänster rätt att delta i och påverka välfärdsområdets verksamhet. Välfärdsområdesfullmäktige ska sörja för mångsidiga och effektiva möjligheter och sätt att delta och påverka. Enligt paragrafens förteckning med exempel kan deltagande och inflytande främjas i synnerhet genom att 1) diskussionsmöten och invånarråd ordnas, 2) åsikterna hos invånarna och personer som utnyttjar tjänster och regelbundet eller en längre tid bor eller vistas i välfärdsområdet reds ut innan beslut fattas, 3) företrädare för dem som använder tjänsterna väljs in i välfärdsområdets organ, 4) tjänsterna planeras och utvecklas tillsammans med dem som använder tjänsterna, 5) möjligheter att delta i planeringen av välfärdsområdets ekonomi ordnas och att 6) invånare samt organisationer och andra sammanslutningar stöds när de tar egna initiativ till att planera och bereda ärenden. Enligt 41 § i lagen om välfärdsområden ska det i välfärdsområdesstrategin tas hänsyn till invånarnas möjligheter att delta och påverka.

Enligt 22 § i lagen om välfärdsområden hör det till välfärdsområdesfullmäktiges uppgifter att besluta om grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner. Genom de föreslagna ändringarna i 27 § som gäller stöd till välfärdsområdesfullmäktigegrupper och i 87 § som gäller de förtroendevaldas arvoden preciseras grunderna för beviljande av stöd och ersättningar. Dessutom ökar den ändring som föreslås i 27 § gällande rapportering av stödets användningsändamål transparensen i stödet till fullmäktigegrupperna. Bestämmelsen preciseras så att den uttryckligen gäller fullmäktigegruppernas verksamhet. Paragrafens 2 mom. ändras så att det inte längre föreskrivs om möjligheten att stödja åtgärder genom vilka fullmäktigegrupperna främjar välfärdsområdets invånares möjligheter att delta och påverka. I fortsättningen kan välfärdsområdet för att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för annan verksamhet i anslutning till beslutsfattandet i fullmäktigegrupperna. Till exempel är det även i fortsättningen möjligt att höra invånarna i välfärdsområdet och diskutera frågor som gäller beslutsfattandet i välfärdsområdet. Förslaget anses inte inskränka välfärdsområdets invånares och serviceanvändares rätt att delta med beaktande av att stödet till fullmäktigegrupperna övervägs av välfärdsområdesfullmäktige. Välfärdsområdet beslutar med stöd av sin självstyrelse om grunderna för arvoden till förtroendevalda samt om stödet till välfärdsområdesfullmäktigegrupperna. Invånarnas och serviceanvändarnas rätt att delta tillgodoses med stöd av bestämmelserna i 5 kap. i lagen om välfärdsområden och utifrån den välfärdsområdesstrategi om vilken föreskrivs i 41 § i lagen om välfärdsområden och som godkänts av välfärdsområdesfullmäktige.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap (614/2021) lagens rubrik, 1 §, 2 § 1 och 3 mom., 3 och 4 §, 7 § 2 mom. 3 punkten, 9 §, 10 § 3 mom., 11 §, 15 § 3 mom., rubriken för 19 § och 20 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 9 a §, till 16 § ett nytt 2 mom., till 17 § nya 2 och 3 mom. och till lagen en ny 18 a § som följer:

Lag om indelningen i välfärdsområden

1 §

Välfärdsområden

Finland är indelat i välfärdsområden. Bestämmelser om välfärdsområdenas självstyre finns i lagen om välfärdsområden (611/2021).

Ett välfärdsområde utgörs av ett eller flera hela landskap enligt lagen om indelningen i landskap (/), om inte det finns några särskilda funktionella grunder att avvika från landskapsindelningen. Inom området för landskapet Nyland kan det dock finnas flera än ett välfärdsområde, om det behövs på grund av områdets befolkningsmängd eller av någon annan motsvarande grundad anledning. Ett välfärdsområde ska bestå av ett enhetligt område som bildar en funktionell helhet med tanke på ordnandet av välfärdsområdets uppgifter.

2 §

Ändring av välfärdsområden

Med *ändring av välfärdsområden* avses i denna lag sammanslagning av välfärdsområden och överföring av en kommun från ett välfärdsområde till ett annat.

Välfärdsområden kan också ändras så att en kommun överförs från ett välfärdsområde till ett annat, varvid antalet välfärdsområden inte ändras (*överföring av en kommun*).

3 §

Hur en ändring av landskapsindelningen påverkar välfärdsområdet

Om en kommun överförs från ett landskap till ett annat, påverkar överföringen välfärdsområdenas indelning från ingången av det kalenderår som följer på det år under vilket det följande välfärdsområdesvalet förrättas.

4 §

Hur ändringar i kommunindelningen ska beaktas

Om en kommun upplöses till följd av en sammanslagning av kommuner i enlighet med kommunstrukturlagen (1698/2009), ska statsrådet i enlighet med 35 § i den lagen bestämma till vilket välfärdsområde den nya kommunen ska höra.

7 §

Innehållet i en framställning om ändring av välfärdsområden

En gemensam framställning om sammanslagning av välfärdsområden som lämnas av flera välfärdsområden ska åtföljas av överensstämmande beslut om framställningen av de berörda välfärdsområdesfullmäktige och en tillhörande utredning om

3) namnet på det nya välfärdsområdet,

9 §

Genomförande av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning

Välfärdsområdena ska delta i beredningen av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning och beredningen av ett förslag av en områdesindelningsutredare enligt 8 § 1 mom. Områdesindelningsutredaren ska utarbeta ett förslag till ändring av välfärdsområden samt ett förslag till tillhörande utredning enligt 7 § 2 mom. om sammanslagning av välfärdsområden eller till ekonomisk uppgörelse enligt 19 § mellan välfärdsområden i anknytning till överföringen av en kommun eller ett förslag till ekonomisk uppgörelse enligt 18 a § om uppdelning av ett välfärdsområde.

Om områdesindelningsutredaren på grundval av utredningen anser att det behövs en ändring av välfärdsområden, ska utredaren lägga fram ett förslag till sådan ändring för välfärdsområdesfullmäktige i de välfärdsområden och fullmäktige i den kommun som berörs av ändringen. Förslaget ska behandlas av välfärdsområdesfullmäktige i de berörda välfärdsområdena och fullmäktige i den berörda kommunen.

Områdesindelningsutredaren ska ge in sitt förslag till ändring av välfärdsområden till finansministeriet och till förslaget foga de utlåtanden som välfärdsområdesfullmäktige i de välfärdsområden och fullmäktige i den kommun som berörs av ändringen har gett om områdesindelningsutredarens förslag.

9 a §

Områdesindelningsutredarens ställning

Områdesindelningsutredaren kan anställas i tjänsteförhållande. På en områdesindelningsutredare som inte är anställd i tjänsteförhållande tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när utredaren sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadestånd finns i skadeståndslagen (412/1974). Områdesindelningsutredaren ska ha tillräcklig sakkunskap och erfarenhet för att ha hand om uppgiften.

Områdesindelningsutredaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheterna få för sitt uppdrag nödvändiga uppgifter om förvaltningen och ekonomin i välfärdsområdena och de sammanslutningar som hör till välfärdsområdeskoncernen samt annan hjälp.

Kostnaderna för genomförandet av utredningen om områdesindelningen betalas av statens medel.

10 §

Förutsättningar för beslutsfattande

När finansministeriet bereder ett beslut om ändring av välfärdsområden ska det höra de välfärdsområden och kommuner som berörs av ändringen. Om avsikten är att i samband med sammanslagningen av välfärdsområdena ge det nya välfärdsområdet ett namn som inte tidigare har varit namnet på något välfärdsområde, ska utlåtande om namnet inhämtas hos Institutet för de inhemska språken innan beslut om sammanslagning av välfärdsområdena fattas.

11 §

Beslut om ändring av välfärdsområden

Beslut om ändring av välfärdsområden ska fattas före ingången av året före det år då ändringen träder i kraft.

Det ska bestämmas att en ändring av välfärdsområden träder i kraft vid ingången av ett kalenderår. Om en ändring av välfärdsområden gäller överföring av en kommun ska det bestämmas att ändringen träder i kraft vid ingången av det kalenderår som följer på det år under vilket det följande välfärdsområdesvalet förrättas.

Beslut om ändring av välfärdsområden ska publiceras i Finlands författningssamling och sändas för offentliggörande i de välfärdsområden som berörs av ändringen på det sätt som välfärdsområdenas tillkännagivanden offentliggörs i välfärdsområdena. Beslut om att avslå en ändring av välfärdsområden ska separat delges den som gjort framställningen.

15 §

Mandattiden för andra förtroendevalda och inledandet av tjänsteinnehavarnas tjänsteutövning

Det nya välfärdsområdets revisionsnämnd och revisorer granskar, på det sätt som föreskrivs i 14 kap. i lagen om välfärdsområden, utifrån beredning som gjorts av revisionsnämnderna och revisorerna i de välfärdsområden som går samman, förvaltningen och ekonomin i de välfärdsområdena för det år som föregick ikraftträdandet av ändringen av välfärdsområden. Granskningen ska också gälla beredningen av ändringen av välfärdsområden. Välfärdsområdesfullmäktige i det nya välfärdsområdet fattar beslut om godkännande av bokslut och ansvarsfrihet i fråga om de välfärdsområden som går samman.

16 §

Personalens ställning

I situationer som avses i 1 mom. överförs semesterlöneskulden för personalen till det nya välfärdsområdet.

17 §

Övergång av egendom och skulder vid upplösning av välfärdsområden

Om det välfärdsområde som upplöses delas upp mellan två eller flera välfärdsområden, ska de berörda välfärdsområdena avtala om övergången av egendom, avtal och skulder. Om inget avtal har ingåtts sex månader innan ändringen träder i kraft, ska uppdelningen i fråga om fastigheter samt lös egendom och skulder som hänför sig till dem samt hyresavtal för lokaler göras baserat på var fastigheterna är belägna. Skulder i anslutning till lös egendom och avtal ska hänföras till det område till vilket egendomen eller avtalen övergår. I fråga om övrig egendom, övriga skulder och avtal ska uppdelningen göras i enlighet med befolkningsfördelningen i välfärdsområdet, om det inte för tryggnad av en jämlik uppdelning av egendom och skulder är motiverat att uppdelningen görs enligt någon annan fördelning.

Om välfärdsområdet delas upp, får fördelningen av egendom samt av skulder och förpliktelser mellan de välfärdsområden som berörs av ändringen inte äventyra borgenärernas eller andra rättsinnehavares ställning. Om någon annan än staten är borgenär eller rättsinnehavare får ansvaret för förbindelsen inte överföras på ett annat välfärdsområde utan samtycke från rättsinnehavaren i fråga.

18 a §

Ekonomisk uppgörelse om uppdelning av ett välfärdsområde

Om ett välfärdsområde delas upp mellan flera välfärdsområden, ska det välfärdsområde som upplöses verkställa en ekonomisk uppgörelse om sin egendom och lämna uppgörelsen till de välfärdsområden som fortsätter verksamheten.

Uppgörelsen ska innehålla åtminstone egendom, skulder, förbindelser och fordringar, specificerade enligt läge, sådana de bedöms vara när ändringen av välfärdsområden träder i kraft. Egendom och skulder som är oberoende av läget ska anges separat.

19 §

Verkställande av ekonomisk uppgörelse vid överföring av en kommun

20 §

Ändringssökande

Ett beslut av statsrådet som gäller ändring av välfärdsområden eller avslag på en framställning om ändring av välfärdsområden får överklagas genom besvär av de välfärdsområden som berörs av ändringen och av medlemmar av sådana välfärdsområden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag om indelningen i landskap

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Landskap

För organiseringen av förvaltningen, för regionutvecklingen och för planeringen av områdesanvändningen är Finland indelat i landskap.

2 §

Grunder för indelningen i landskap

Ett landskap är ett område som består av kommuner vilka bildar en ändamålsenlig helhet i funktionellt och ekonomiskt hänseende samt med tanke på planeringen av området. Varje landskap ska omfatta minst två kommuner.

3 §

Statsrådets behörighet

Statsrådet beslutar om landskapens antal, områden och namn.

4 §

Förutsättningar för ändring av landskapsindelningen

Landskapsindelningen kan ändras om landskapen efter ändringen uppfyller villkoren i 2 §.

Vid ändring av landskapsindelningen ska i språkligt hänseende förenliga områden eftersträvas så att den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens rätt att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder.

5 §

Hur en ändring av landskapsindelningen inleds

En framställning om ändring av landskapsindelningen får göras av en kommun som finns inom området för landskapet, av ett landskapsförbund, av det ministerium som svarar för områdesanvändningen eller av det ministerium som svarar för regionutvecklingen. Framställningen ska lämnas till finansministeriet. En framställning om ändring av landskapsindelningen ska innehålla en motivering till varför landskapsindelningen behöver ändras och en redogörelse för hur de grunder som föreskrivs i 2 § uppfylls.

Finansministeriet kan inleda en ändring av landskapsindelningen utan en framställning enligt 1 mom., om de grunder som föreskrivs i 2 § förutsätter det.

6 §

Beredning av en ändring av landskapsindelningen

När finansministeriet bereder ett beslut om ändring av landskapsindelningen ska det utreda hur ändringen påverkar de statliga myndigheternas geografiska verksamhetsområden och de regionindelningar som tillämpas i Europeiska unionens verksamhet.

Finansministeriet ska begära utlåtande om ändringen av landskapsindelningen av de ministerier vilkas ansvarsområde berörs av ändringen och höra de landskapsförbund och kommuner som berörs av ändringen och de berörda välfärdsområdena och statliga myndigheterna.

Om avsikten är att ge det nya landskapet ett namn som inte tidigare har varit namnet på något landskap, ska utlåtande om namnet inhämtas hos Institutet för de inhemska språken innan beslutet fattas.

7 §

Beslutsfattande

Det ska bestämmas att en ändring av landskapsindelningen träder i kraft vid ingången av ett kalenderår.

Beslut om ändring av landskapsindelningen ska fattas före ingången av året före det år då ändringen träder i kraft.

Beslut om ändring av landskapsindelningen ska publiceras i Finlands författningssamling. Beslut om att avslå en ändring av landskapsindelningen ska separat delges den som gjort framställningen.

8 §

Hur landskapsindelningen påverkar den statliga förvaltningen

Om inte något annat följer av särskilda skäl, ska de statliga myndigheternas verksamhetsområden grunda sig på den landskapsindelning som avses i 1 § så att ett verksamhetsområde utgörs av ett eller flera landskap eller, om verksamhetsområdet är mindre än ett landskap, så att verksamhetsområdet helt och hållet ligger inom ett och samma landskap.

9 §

Hur ändringar i kommunindelningen ska beaktas

Om en kommun upplöses till följd av en sammanslagning av kommuner i enlighet med kommunstrukturlagen (1698/2009), ska statsrådet i enlighet med 35 § i den lagen bestämma till vilket landskap den nya kommunen ska höra.

10 §

Ändringssökande

Ett beslut av statsrådet som gäller ändring av landskapsindelningen eller avslag på en framställning om ändring av landskapsindelningen får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen av berörda landskapsförbund, av kommuner inom området för ett landskap som berörs av ändringen och av kommunmedlemmar.

Bestämmelser om sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Besvären ska behandlas skyndsamt hos högsta förvaltningsdomstolen.

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den landskapsindelning enligt 6 § 1 mom. i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021) som gäller vid ikraftträdandet av denna lag ska iakttas tills statsrådet med stöd av 3 § beslutar något annat.

3.

Lag

om ändring av lagen om välfärdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om välfärdsområden (611/2021) 5 § 2 mom., 27 § 2 mom., 87 § 1 mom. 1 punkten och 122 § 3 och 4 mom., av dem 122 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1056/2024, och
fogas till 87 § ett nytt 3 mom. som följer:

5 §

Välfärdsområden och landskapsindelning

Bestämmelser om ändring av välfärdsområden finns i lagen om indelningen i välfärdsområden (/).

27 §

Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet

För att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar kan välfärdsområdet lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för annan verksamhet i anslutning till beslutsfattandet i fullmäktigegrupperna. När stöd beviljas ska välfärdsområdet specificera stödets användningsändamål. Information om stödbeloppet och om vad stödet använts till ska uppges i välfärdsområdets bokslut särskilt för varje fullmäktigegrupp.

87 §

Arvoden och ersättningar

Till en förtroendevald betalas

1) sammanträdesarvode för organs och påverkansorgans sammanträden,

De arvoden och ersättningar som avses i 1 och 2 mom. ska vara skäligen med beaktande av välfärdsområdets verksamhet och ekonomi. Arvodenas storlek ska baseras på den förtroendevaldas ställning och uppgifter.

122 §

Utvärderingsförfarande i välfärdsområden

Utvärderingsgruppen lägger fram ett förslag till åtgärder för att sanera välfärdsområdets ekonomi och trygga förutsättningarna för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster. Utvärderingsgruppen ska dessutom behandla en framställning om inledande av ändring av välfärdsområden som avses i 6 § i lagen om indelningen i välfärdsområden. Välfärdsområdesfullmäktige ska behandla utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och delge finansministeriet sitt beslut om dem för eventuella fortsatta åtgärder. Budgeten och ekonomiplanen ska göras upp så att välfärdsområdesfullmäktiges beslut om åtgärder genomförs. Åtgärder rapporteras kvartalsvis i samband med delårsrapporterna och bokslutet samt vid de förhandlingar som avses i 13 a §. Verksamhetsberättelsen ska innehålla en redogörelse för hur åtgärder har genomförts och om de har varit tillräckliga under räkenskapsperioden. Välfärdsområdet ska delge finansministeriet redogörelsen före utgången av juni året efter räkenskapsperioden.

Utiifrån utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och välfärdsområdesfullmäktiges beslut beslutar finansministeriet om tillsättande av en i 8 § i lagen om indelningen i välfärdsområden avsedd utredare för att utreda en ändring av välfärdsområdet. Ett avgörande om behovet av en utredning om områdesindelningen kan också fattas utan att ett nytt utvärderingsförfarande inleds, om åtgärder inte har genomförts och förutsättningarna enligt 123 § 1 mom. uppfylls.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 27 och 87 § i denna lag träder dock i kraft den 1 januari 2026.

4.

Lag

om ändring av 6 och 7 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021) 6 § 2 mom. och 7 § 3 mom. som följer:

6 §

Landskapsindelning

Bestämmelser om ändring av landskapsindelningen finns i lagen om indelningen i landskap (/).

7 §

Välfärdsområdenas namn och geografiska omfattning

Bestämmelser om ändring av välfärdsområden finns i lagen om indelningen i välfärdsområden (/).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 18 september 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen

1.

Lag

om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap (614/2021) lagens rubrik, 1 §, 2 § 1 och 3 mom., 3 och 4 §, 7 § 2 mom. 3 punkten, 9 §, 10 § 3 mom., 11 §, 15 § 3 mom., rubriken för 19 § och 20 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 9 a §, till 16 § ett nytt 2 mom., till 17 § nya 2 och 3 mom. och till lagen en ny 18 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden och landskap

Lag om indelningen i välfärdsområden

1 §

1 §

Landskapsindelning och välfärdsområden

Välfärdsområden

Finland är indelat i landskap. Varje landskap ska omfatta minst två kommuner.

Finland är indelat i välfärdsområden. Bestämmelser om välfärdsområdenas självstyre finns i lagen om välfärdsområden (611/2021).

Ett välfärdsområde utgörs av ett landskap. Inom området för landskapet Nyland kan det dock finnas flera än ett välfärdsområde, om det behövs på grund av områdets befolkningsmängd eller av någon annan motsvarande grundad anledning. Ett välfärdsområde ska bestå av ett enhetligt område som bildar en funktionell helhet.

En ändring, sammanslagning eller uppdelning av välfärdsområden ändrar den landskapsindelning som avses i 1 mom. på ett sätt som motsvarar ändringen av välfärdsområdet eller välfärdsområdena.

Finland är indelat i välfärdsområden. Bestämmelser om välfärdsområdenas självstyre finns i lagen om välfärdsområden (611/2021).

Ett välfärdsområde utgörs av *ett eller flera hela landskap enligt lagen om indelningen i landskap (/), om inte det finns några särskilda funktionella grunder att avvika från landskapsindelningen.* Inom området för landskapet Nyland kan det dock finnas flera än ett välfärdsområde, om det behövs på grund av områdets befolkningsmängd eller av någon annan motsvarande grundad anledning. *Ett välfärdsområde ska bestå av ett enhetligt område som bildar en funktionell helhet med tanke på ordnandet av välfärdsområdets uppgifter.*

Gällande lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden och landskap

2 §

Ändring av välfärdsområden

Med ändring av välfärdsområden avses i denna lag sammanslagning av välfärdsområden och överföring av en kommun till ett landskap inom ett annat välfärdsområde.

Välfärdsområden kan också ändras så att en kommun överförs från ett landskap till ett annat, varvid antalet välfärdsområden inte ändras (överföring av en kommun).

3 §

Hur landskapsindelningen påverkar den statliga förvaltningen

Om inte något annat följer av särskilda skäl, ska de statliga myndigheternas verksamhetsområden grunda sig på den landskapsindelning som avses i 1 § 1 mom. så att ett verksamhetsområde utgörs av ett eller flera landskap eller, om verksamhetsområdet är mindre än ett landskap, så att verksamhetsområdet helt och hållet ligger inom ett och samma landskap.

4 §

Hur ändringar i kommunindelningen ska beaktas

Om en kommun upplöses till följd av en sammanslagning av kommuner i enlighet med kommunstrukturlagen (1698/2009), ska statsrådet i enlighet med 35 § i den lagen bestämma till vilket landskap den nya kommunen ska höra.

Föreslagen lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden

2 §

Ändring av välfärdsområden

Med ändring av välfärdsområden avses i denna lag sammanslagning av välfärdsområden och överföring av en kommun från ett välfärdsområde till ett annat.

Välfärdsområden kan också ändras så att en kommun överförs från ett välfärdsområde till ett annat, varvid antalet välfärdsområden inte ändras (överföring av en kommun).

3 §

Hur en ändring av landskapsindelningen påverkar välfärdsområdet

Om en kommun överförs från ett landskap till ett annat, påverkar överföringen välfärdsområdenas indelning från ingången av det kalenderår som följer på det år under vilket det följande välfärdsområdesvalet förrättas.

4 §

Hur ändringar i kommunindelningen ska beaktas

Om en kommun upplöses till följd av en sammanslagning av kommuner i enlighet med kommunstrukturlagen (1698/2009), ska statsrådet i enlighet med 35 § i den lagen bestämma till vilket välfärdsområde den nya kommunen ska höra.

Gällande lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden och landskap

7 §

Innehållet i en framställning om ändring av välfärdsområden

En gemensam framställning om sammanslagning av välfärdsområden som lämnas av flera välfärdsområden ska åtföljas av överensstämmande beslut om framställningen av de berörda välfärdsområdesfullmäktige och en tillhörande utredning om

3) namnet på det nya välfärdsområdet och vid behov på det nya landskapet,

9 §

Genomförande av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning

Välfärdsområdena ska delta i beredningen av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning och beredningen av ett förslag av en områdesindelningsutredare enligt 8 § 1 mom. Områdesindelningsutredaren ska utarbeta ett förslag till ändring av välfärdsområden samt ett förslag till tillhörande utredning enligt 7 § 2 mom. om sammanslagning av välfärdsområden eller till ekonomisk uppgörelse enligt 19 § mellan välfärdsområden i anknytning till överföringen av en kommun.

Om områdesindelningsutredaren på grundval av utredningen anser att det behövs en ändring av välfärdsområden, ska utredaren lägga fram ett förslag till sådan ändring för välfärdsområdesfullmäktige i de

Föreslagen lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden

7 §

Innehållet i en framställning om ändring av välfärdsområden

En gemensam framställning om sammanslagning av välfärdsområden som lämnas av flera välfärdsområden ska åtföljas av överensstämmande beslut om framställningen av de berörda välfärdsområdesfullmäktige och en tillhörande utredning om

3) namnet på det nya välfärdsområdet,

9 §

Genomförande av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning

Välfärdsområdena ska delta i beredningen av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning och beredningen av ett förslag av en områdesindelningsutredare enligt 8 § 1 mom. Områdesindelningsutredaren ska utarbeta ett förslag till ändring av välfärdsområden samt ett förslag till tillhörande utredning enligt 7 § 2 mom. om sammanslagning av välfärdsområden eller till ekonomisk uppgörelse enligt 19 § mellan välfärdsområden i anknytning till överföringen av en kommun eller ett förslag till ekonomisk uppgörelse enligt 18 a § om uppdelning av ett välfärdsområde.

Om områdesindelningsutredaren på grundval av utredningen anser att det behövs en ändring av välfärdsområden, ska utredaren lägga fram ett förslag till sådan ändring för välfärdsområdesfullmäktige i de välfärdsområden och fullmäktige i den

Gällande lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden och landskap

välfärdsområden och fullmäktige i den kommun som berörs av ändringen. Förslaget ska behandlas av välfärdsområdesfullmäktige i de berörda välfärdsområdena och fullmäktige i den berörda kommunen.

Områdesindelningsutredaren ska ge in sitt förslag till ändring av välfärdsområden till finansministeriet och till förslaget föga de utlåtanden som välfärdsområdesfullmäktige i de välfärdsområden och fullmäktige i den kommun som berörs av ändringen har gett om områdesindelningsutredarens förslag.

Områdesindelningsutredaren kan anställas i tjänsteförhållande. På en områdesindelningsutredare som inte är anställd i tjänsteförhållande tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar och bestämmelserna i skadeståndslagen (412/1974) om offentligt samfunds och tjänstemans skadeståndsansvar när utredaren sköter uppgifter enligt denna lag. Den som blir förordnad till uppgiften ska ha tillräcklig sakkunskap och erfarenhet för att ha hand om uppgiften. Områdesindelningsutredaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheterna få för sitt uppdrag nödvändiga uppgifter om förvaltningen och ekonomin i välfärdsområdena och de sammanslutningar som hör till välfärdsområdeskoncernen samt annan hjälp.

Kostnaderna för genomförandet av utredningen om områdesindelningen betalas av statens medel.

Föreslagen lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden

kommun som berörs av ändringen. Förslaget ska behandlas av välfärdsområdesfullmäktige i de berörda välfärdsområdena och fullmäktige i den berörda kommunen.

Områdesindelningsutredaren ska ge in sitt förslag till ändring av välfärdsområden till finansministeriet och till förslaget föga de utlåtanden som välfärdsområdesfullmäktige i de välfärdsområden och fullmäktige i den kommun som berörs av ändringen har gett om områdesindelningsutredarens förslag.

9 a §

Områdesindelningsutredarens ställning

Områdesindelningsutredaren kan anställas i tjänsteförhållande. På en områdesindelningsutredare som inte är anställd i tjänsteförhållande tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när utredaren sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadestånd finns i skadeståndslagen (412/1974). Områdesindelningsutredaren ska ha tillräcklig sakkunskap och erfarenhet för att ha hand om uppgiften.

Gällande lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden och landskap

10 §

Förutsättningar för beslutsfattande

När finansministeriet bereder ett beslut om ändring av välfärdsområden ska det höra de välfärdsområden och kommuner som berörs av ändringen och även utreda hur ändringen påverkar *de statliga myndigheternas geografiska verksamhetsområden och de regionindelningar som tillämpas i Europeiska unionens verksamhet*. Om avsikten är att i samband med sammanslagningen av välfärdsområdena ge det nya välfärdsområdet ett namn som inte tidigare har varit namnet på något välfärdsområde, ska utlåtande om namnet inhämtas hos Institutet för de inhemska språken innan beslut fattas om sammanslagning av välfärdsområdena.

11 §

Beslut om ändring av välfärdsområden

Beslut om ändring av välfärdsområden ska fattas *före utgången av juni månad året före det år då ändringen träder i kraft. Om det förrättas välfärdsområdesval under året före det år då en ändring av välfärdsområden träder i kraft, ska beslutet om ändring fattas före utgången av året före valåret. Samtidigt*

Föreslagen lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden

Områdesindelningsutredaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheterna få för sitt uppdrag nödvändiga uppgifter om förvaltningen och ekonomin i välfärdsområdena och de sammanslutningar som hör till välfärdsområdeskoncernen samt annan hjälp.

Kostnaderna för genomförandet av utredningen om områdesindelningen betalas av statens medel.

10 §

Förutsättningar för beslutsfattande

När finansministeriet bereder ett beslut om ändring av välfärdsområden ska det höra de välfärdsområden och kommuner som berörs av ändringen. Om avsikten är att i samband med sammanslagningen av välfärdsområdena ge det nya välfärdsområdet ett namn som inte tidigare har varit namnet på något välfärdsområde, ska utlåtande om namnet inhämtas hos Institutet för de inhemska språken innan beslut om sammanslagning av välfärdsområdena fattas.

11 §

Beslut om ändring av välfärdsområden

Beslut om ändring av välfärdsområden ska fattas *före ingången av året före det år då ändringen träder i kraft.*

Det ska bestämmas att en ändring av välfärdsområden träder i kraft vid ingången av ett kalenderår. *Om en ändring av välfärdsområden gäller överföring av en kommun ska det bestämmas att ändringen träder i kraft vid ingången av det kalenderår*

Gällande lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden och landskap

fattas beslut om en sådan ändring av landskapsindelningen enligt 1 § 1 mom. som motsvarar ändringen av välfärdsområdena.

Det ska bestämmas att en ändring av välfärdsområden träder i kraft vid ingången av ett kalenderår. Om en ändring i landskapsindelningen gäller överföring av en kommun ska det bestämmas att ändringen träder i kraft vid ingången av det kalenderår som följer på det år under vilket det följande välfärdsområdesvalet förrättas.

Beslut om ändring av välfärdsområden och om ändring i landskapsindelningen ska publiceras i Finlands författningssamling och sändas för offentliggörande i de välfärdsområden som berörs av ändringen på det sätt som välfärdsområdenas tillkännagivanden offentliggörs i välfärdsområdena. Beslut om att avslå en ändring av välfärdsområden och en ändring i landskapsindelningen ska separat delges den som gjort framställningen.

15 §

Mandattiden för andra förtroendevalda och inledandet av tjänsteinnehavarnas tjänsteutövning

Det nya välfärdsområdets revisionsnämnd och revisorer granskar, på det sätt som föreskrivs i 14 kap. i lagen om välfärdsområden, utifrån beredning som gjorts av revisionsnämnderna och revisorerna i de välfärdsområden som går samman, förvaltningen och ekonomin i de välfärdsområdena för det år som föregick ikraftträdandet av ändringen av välfärdsområden. Granskningen ska också gälla beredningen av ändringen av välfärdsområden.

Föreslagen lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden

som följer på det år under vilket det följande välfärdsområdesvalet förrättas.

Beslut om ändring av välfärdsområden ska publiceras i Finlands författningssamling och sändas för offentliggörande i de välfärdsområden som berörs av ändringen på det sätt som välfärdsområdenas tillkännagivanden offentliggörs i välfärdsområdena. Beslut om att avslå en ändring av välfärdsområden ska separat delges den som gjort framställningen.

15 §

Mandattiden för andra förtroendevalda och inledandet av tjänsteinnehavarnas tjänsteutövning

Det nya välfärdsområdets revisionsnämnd och revisorer granskar, på det sätt som föreskrivs i 14 kap. i lagen om välfärdsområden, utifrån beredning som gjorts av revisionsnämnderna och revisorerna i de välfärdsområden som går samman, förvaltningen och ekonomin i de välfärdsområdena för det år som föregick ikraftträdandet av ändringen av välfärdsområden. Granskningen ska också gälla beredningen av ändringen av välfärdsområden.

Välfärdsområdesfullmäktige i det nya välfärdsområdet fattar beslut om godkännande av bokslut och ansvarsfrihet i fråga om de välfärdsområden som går samman.

16 §

Gällande lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden och landskap

16 §

Personalens ställning

17 §

*Övergång av egendom och skulder vid
upplösning av välfärdsområden*

Föreslagen lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden

Personalens ställning

I situationer som avses i 1 mom. överförs semesterlöneskulden för personalen till det nya välfärdsområdet.

17 §

*Övergång av egendom och skulder vid
upplösning av välfärdsområden*

Om det välfärdsområde som upplöses delas upp mellan två eller flera välfärdsområden, ska de berörda välfärdsområdena avtala om övergången av egendom, avtal och skulder. Om inget avtal har ingåtts sex månader innan ändringen träder i kraft, ska uppdelningen i fråga om fastigheter samt lös egendom och skulder som hänför sig till dem samt hyresavtal för lokaler göras baserat på var fastigheterna är belägna. Skulder i anslutning till lös egendom och avtal ska hänföras till det område till vilket egendomen eller avtalen övergår. I fråga om övrig egendom, övriga skulder och avtal ska uppdelningen göras i enlighet med befolkningsfördelningen i välfärdsområdet, om det inte för trygghet av en jämlig uppdelning av egendom och skulder är motiverat att uppdelningen görs enligt någon annan fördelning.

Om välfärdsområdet delas upp, får fördelningen av egendom samt av skulder och förpliktelser mellan de välfärdsområden som berörs av ändringen inte äventyra borgenärernas eller andra rättsinnehavares ställning. Om någon annan än staten är borgenär eller rättsinnehavare får ansvaret för förbindelsen inte överföras på ett annat välfärdsområde utan samtycke från rättsinnehavaren i fråga.

18 a §

Gällande lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden och landskap

Föreslagen lydelse

Lag om indelningen i välfärdsområden

Ekonomisk uppgörelse om uppdelning av ett välfärdsområde

Om ett välfärdsområde delas upp mellan flera välfärdsområden, ska det välfärdsområde som upplöses verkställa en ekonomisk uppgörelse om sin egendom och lämna uppgörelsen till de välfärdsområden som fortsätter verksamheten.

Uppgörelsen ska innehålla åtminstone egendom, skulder, förbindelser och fordringar, specificerade enligt läge, sådana de bedöms vara när ändringen av välfärdsområden träder i kraft. Egendom och skulder som är oberoende av läget ska anges separat.

19 §

Verkställande av ekonomisk uppgörelse

19 §

Verkställande av ekonomisk uppgörelse vid överföring av en kommun

20 §

Ändringssökande

Ett beslut av statsrådet som gäller ändring av välfärdsområden, *ändring av landskapsindelningen*, avslag på en framställning om ändring av välfärdsområden *eller avslag på en framställning om ändring av landskapsindelningen* får överklagas genom besvär av de välfärdsområden som berörs av ändringen och av medlemmar av sådana välfärdsområden.

20 §

Ändringssökande

Ett beslut av statsrådet som gäller ändring av välfärdsområden eller avslag på en framställning om ändring av välfärdsområden får överklagas genom besvär av de välfärdsområden som berörs av ändringen och av medlemmar av sådana välfärdsområden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om välfärdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om välfärdsområden (611/2021) 5 § 2 mom., 27 § 2 mom., 87 § 1 mom. 1 punkten och 122 § 3 och 4 mom., av dem 122 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1056/2024, och
fogas till 87 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

5 §

Välfärdsområden och landskapsindelning

Bestämmelser om ändring av välfärdsområden finns i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap (614/2021).

27 §

Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet

För att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar kan välfärdsområdet lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för åtgärder genom vilka fullmäktigegrupperna främjar välfärdsområdets invånares möjligheter att delta och påverka. När stöd beviljas ska stödets användningsändamål specificeras. Stödbeloppet ska uppges i välfärdsområdets bokslut särskilt för varje fullmäktigegrupp.

87 §

Arvoden och ersättningar

Till en förtroendevald betalas
1) sammanträdesarvode,

Föreslagen lydelse

5 §

Välfärdsområden och landskapsindelning

Bestämmelser om ändring av välfärdsområden finns i lagen om indelningen i välfärdsområden (/).

27 §

Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet

För att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar kan välfärdsområdet lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för annan verksamhet i anslutning till beslutsfattandet i fullmäktigegrupperna. När stöd beviljas ska välfärdsområdet specificera stödets användningsändamål. Information om stödbeloppet och om vad stödet använts till ska uppges i välfärdsområdets bokslut särskilt för varje fullmäktigegrupp.

87 §

Arvoden och ersättningar

Till en förtroendevald betalas
1) sammanträdesarvode för organs och påverkansorgans sammanträden,

De arvoden och ersättningar som avses i 1 och 2 mom. ska vara skäliga med beaktande av välfärdsområdets verksamhet och ekonomi. Arvodenas storlek ska baseras på den förtroendevaldas ställning och uppgifter.

122 §

122 §

Utvärderingsförfarande i välfärdsområden

Utvärderingsförfarande i välfärdsområden

Utvärderingsgruppen lägger fram ett förslag till åtgärder för att sanera välfärdsområdets ekonomi och trygga förutsättningarna för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster. Utvärderingsgruppen ska dessutom behandla en framställning om inledande av ändring av välfärdsområden som avses i 6 § i *lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap*. Välfärdsområdesfullmäktige ska behandla utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och delge finansministeriet sitt beslut om dem för eventuella fortsatta åtgärder. Budgeten och ekonomiplanen ska göras upp så att välfärdsområdesfullmäktiges beslut om åtgärder genomförs. Åtgärderna rapporteras kvartalsvis i samband med delårsrapporterna och bokslutet samt vid de förhandlingar som avses i 13 a §. Verksamhetsberättelsen ska innehålla en redogörelse för hur åtgärderna har genomförts och om de har varit tillräckliga under räkenskapsperioden. Välfärdsområdet ska delge finansministeriet redogörelsen före utgången av juni året efter räkenskapsperioden.

Utifrån utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och välfärdsområdesfullmäktiges beslut beslutar finansministeriet om tillsättande av en i 8 § i *lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap* avsedd utredare för att utreda en ändring av välfärdsområdet. Ett avgörande om behovet av en utredning om områdesindelningen kan också fattas utan att ett nytt utvärderingsförfarande inleds, om åtgärderna inte har genomförts och förutsättningarna enligt 123 § 1 mom. uppfylls.

Utvärderingsgruppen lägger fram ett förslag till åtgärder för att sanera välfärdsområdets ekonomi och trygga förutsättningarna för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster. Utvärderingsgruppen ska dessutom behandla en framställning om inledande av ändring av välfärdsområden som avses i 6 § i *lagen om indelningen i välfärdsområden*. Välfärdsområdesfullmäktige ska behandla utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och delge finansministeriet sitt beslut om dem för eventuella fortsatta åtgärder. Budgeten och ekonomiplanen ska göras upp så att välfärdsområdesfullmäktiges beslut om åtgärder genomförs. Åtgärderna rapporteras kvartalsvis i samband med delårsrapporterna och bokslutet samt vid de förhandlingar som avses i 13 a §. Verksamhetsberättelsen ska innehålla en redogörelse för hur åtgärderna har genomförts och om de har varit tillräckliga under räkenskapsperioden. Välfärdsområdet ska delge finansministeriet redogörelsen före utgången av juni året efter räkenskapsperioden.

Utifrån utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och välfärdsområdesfullmäktiges beslut beslutar finansministeriet om tillsättande av en i 8 § i *lagen om indelningen i välfärdsområden* avsedd utredare för att utreda en ändring av välfärdsområdet. Ett avgörande om behovet av en utredning om områdesindelningen kan också fattas utan att ett nytt utvärderingsförfarande inleds, om åtgärderna inte har genomförts och förutsättningarna enligt 123 § 1 mom. uppfylls.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Bestämmelserna i 27 och 87 § i denna lag
träder dock i kraft den 1 januari 2026.

4.

Lag

om ändring av 6 och 7 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021) 6 § 2 mom. och 7 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

6 §

Landskapsindelning

Bestämmelser om ändring av landskapsindelningen finns i *lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap*.

7 §

Välfärdsområdenas namn och geografiska omfattning

På ändring av ett välfärdsområde som avses i 1 och 2 mom. tillämpas lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap.

Föreslagen lydelse

6 §

Landskapsindelning

Bestämmelser om ändring av landskapsindelningen finns i *lagen om indelningen i landskap* (/).

7 §

Välfärdsområdenas namn och geografiska omfattning

Bestämmelser om ändring av välfärdsområden finns i lagen om indelningen i välfärdsområden

Denna lag träder i kraft den 20 .